

Założenia do projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności

I. Analiza sytuacji w zakresie bezpieczeństwa żywności w Polsce

Wejście Polski na Jednolity Rynek Unii Europejskiej stworzyło dla obywateli i przedsiębiorców, w tym również producentów rolnych wiele nowych obszarów korzyści i zobowiązań. Sektor gospodarki rolno-żywnościowej został włączony w ramy Wspólnej Polityki Rolnej, co oznacza dostęp producentów rolnych do funduszy unijnych w ramach rolnictwa i obszarów wiejskich (Europejski Fundusz Gwarancji Rolnej oraz Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich). Polska w obecnej perspektywie finansowej ma dostęp do tych funduszy w łącznej kwocie ponad 28 mld euro. Jednakże, aby móc korzystać z pełnej kwoty przydzielonych środków, rolnicy otrzymujący płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego są zobowiązani do przestrzegania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance), o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31.01.2009, str. 16, z późn. zm.). Taki obowiązek dotyczy również, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r, w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), beneficjentów otrzymujących płatności w ramach niektórych programów nieinwestycyjnych PROW 2007- 2013, takich jak:

- wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
- program rolnośrodowiskowy,
- zalesianie gruntów rolnych.

Przestrzeganie powyższych wymogów jest niezbędne do uzyskania płatności bez zastosowania obniżenia płatności. Wymogi wzajemnej zgodności dotyczą zarówno producentów produkcji zwierzęcej jak i roślinnej w zakresie:

- ochrony środowiska,
- zdrowia publicznego, zdrowia roślin i zwierząt,
- dobrostanu zwierząt.

Bezsprzecznym pozostaje fakt, iż wymogi, które mają największe znaczenie z punktu widzenia konsumenta to wymogi związane z bezpieczeństwem żywności. Wobec tego kontrola przestrzegania tych wymogów powinna być pod szczególnym nadzorem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Instrument cross-compliance przyczynia się do ochrony środowiska, poprawy bezpieczeństwa żywności, zdrowotności zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt. Ponadto, legitymizuje przyznawanie płatności dla rolników warunkując je spełnianiem oczekiwań społeczeństwa Unii Europejskiej co do warunków w jakich produkowana jest europejska żywność.

Wymogi wzajemnej zgodności obejmują trzy obszary, które wdrażane są etapami. Obszar A został wdrożony w 2009 r., obszar B powinien zostać wdrożony od 1 stycznia 2011 r. oraz obszar C od dnia 1 stycznia 2013 r. Polska w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) „Health Check” w roku 2008, uzyskała możliwości wdrożenia ostatniego etapu wymogów właśnie od 2013 roku, argumentując, iż jest to etap najbardziej kosztochłonny dla polskich rolników związany z inwestycjami w gospodarstwie.

Katalog wszystkich wymogów będzie obejmował ok. 130 wymogów, z czego obecnie obowiązują 62 wymogi (19 dotyczących identyfikacji i rejestracji zwierząt, pozostałe dotyczą ochrony środowiska). Obecnie trwają prace nad wymogami w obszarze B, w ramach którego przygotowano 44 wymogi oraz w Obszarze C ok. 25 wymogów (razem ok. 70 wymogów, z czego 70 % jest związana z bezpieczeństwem żywności i dobrostanem zwierząt).

W celu weryfikacji obowiązku przestrzegania wymogów wzajemnej zgodności przez beneficjentów WPR ustawodawstwo wspólnotowe nakłada obowiązek na państwa członkowskie stworzenia instytucji przeprowadzających kontrole tych wymogów. Oznacza to, że rolnicy ubiegający się o płatności muszą zostać poddani corocznie kontroli przestrzegania wymogów (łącznie przez wszystkie organy kontrolne ok. 70 tys. kontroli rocznie). W ramach zasady wzajemnej zgodności obowiązkiem kontroli objęta jest próba gospodarstw pochodząca ze standardowej, obowiązkowej próby wylosowanej w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli. Z każdej kontroli sporządzany jest raport, który jest potwierdzeniem przeprowadzonej kontroli. Na jego podstawie, w przypadku stwierdzenia niezgodności z wymogami, następuje odpowiednie zmniejszenie płatności, o które wnioskuje rolnik w danym roku.

Kontrole te muszą być przeprowadzone z uwzględnieniem wymagań nałożonych na państwa członkowskie, gdyż właściwe przeprowadzanie kontroli wymogów wzajemnej zgodności przez organy kontrolne, jest elementem kluczowym z punktu widzenia prawidłowości wydatkowania środków z budżetu Unii Europejskiej. Corocznie, organy kontrolne podlegają audytom służb Komisji Europejskiej i ETO, a uchybienia w przeprowadzaniu kontroli skutkują nakładaniem sankcji na państwa członkowskie.

W chwili obecnej nadzór nad łańcuchem żywnościowym oraz kwestiami dotyczącymi Wspólnej Polityki Rolnej sprawuje Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i

Nasiennictwa oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Kompetencje tych inspekcji są określone w wielu ustawach. Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi (na szczeblu Głównych Inspektoratów) podlegają 3 inspekcje tj. Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych oraz Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Na szczeblu wojewódzkim inspekcje te podlegają wojewodzie. Są one odpowiedzialne za przeprowadzanie kontroli spełniania określonych przepisami prawa wymagań w zakresie m.in. wymagań fitosanitarnych, higieny, bezpieczeństwa oraz jakości handlowej żywności zarówno u producenta, jak również w sprzedaży hurtowej. Pełnią także nadzór nad dobrostanem zwierząt, spełnianiem wymagań weterynaryjnych przy produkcji pasz. Ponadto ww. inspekcje sprawują nadzór i wykonują czynności kontrolne związane z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej. Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej zharmonizowała przepisy administracyjne w zakresie kwestii weterynaryjnych, fitosanitarnych oraz ochrony konsumentów.

Inspekcja Weterynaryjna w 2009 roku przeprowadziła 42 000 kontroli dotyczących obszaru Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. W związku z wejściem w życie kolejnych obszarów wzajemnej zgodności, na mocy projektowanych przepisów Inspekcja Weterynaryjna będzie obowiązana do przeprowadzania od 1 stycznia 2011 r., kontroli wymogów dotyczących zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i zgłaszania niektórych chorób w szczególności w zakresie:

- przestrzegania zakazu stosowania w gospodarstwach niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym oraz zachowanie okresów karencji,
- przestrzegania zakazu wprowadzania na rynek środków spożywczych i pasz uznawanych za niebezpieczne tzn. szkodliwych dla zdrowia, nie nadających się do spożycia dla ludzi, zanieczyszczonych substancjami niebezpiecznymi;
- zgłaszania niektórych chorób zwierząt: przenośnych gąbczastych encefalopatii przeżuwaczy, choroby pęcherzykowej świń, pryszczycy oraz choroby niebieskiego języka; obowiązku rolnika niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia tych chorób; pozostawienia zwierząt w miejscu ich przebywania i niewyprowadzania tam innych zwierząt w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt.

Od 1 stycznia 2013 r., Inspekcja Weterynaryjna będzie obowiązana do kontroli wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt w zakresie:

- utrzymania cieląt - przestrzegania przez rolnika sposobu chowu/utrzymania cieląt w zależności od wieku, zachowania standardów w odniesieniu do pomieszczeń, w których przebywają zwierzęta, sprzętu i mikroklimatu,
- utrzymania świń - przestrzegania standardów dotyczących pomieszczeń tj. oświetlenia, hałasu, mikroklimatu, stężenia gazów, podłogi; zapewnienia komfortu

karmienia i pojenia na żądanie; przeprowadzania zabiegów mających na celu zmniejszenie agresji w przypadku gdy zawiodą środki poprawiające warunki utrzymania,

- ochrony zwierząt gospodarskich – sprawdzania w gospodarstwie stosowanych praktyk i posiadanego wyposażenia m.in. w zakresie żywienia zwierząt, stosowania właściwych technologii chowu, kontrolowania zwierząt, sprawowania opieki nad zwierzętami chorymi i ich izolowania, zapewniania odpowiedniego oświetlenia, wentylacji i mikroklimatu w budynkach i pomieszczeniach, w których przebywają zwierzęta, zapewnienia odpowiedniej paszy, wody, urządzeń do karmienia i pojenia zwierząt oraz swobody ruchu, właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych.

Od 2011 r. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako wyspecjalizowany organ kontrolny ma zostać upoważniona do przeprowadzania kontroli wymogów wzajemnej zgodności dotyczących zdrowia roślin i zdrowia publicznego w odniesieniu do żywności pochodzenia roślinnego, tj. w szczególności:

- przestrzegania przepisów w zakresie stosowania środków ochrony roślin oraz produktów biobójczych zgodnie z zaleceniami określonymi na etykiecie,
- zakazu wprowadzania na rynek żywności pochodzenia roślinnego, która jest szkodliwa dla zdrowia lub nie nadaje się do spożycia przez ludzi,
- zakazu wprowadzania do obrotu żywności pochodzenia roślinnego zawierającej pozostałości pestycydów przekraczających Najwyższe Dopuszczalne Poziomy (NDP) dla tych produktów,
- obowiązku postępowania z odpadami i substancjami niebezpiecznymi tak, aby uniemożliwić zanieczyszczenie produktów pochodzenia roślinnego,
- wykonywania zaleceń pokontrolnych, wynikających z przeprowadzonych kontroli urzędowych i podejmowanych przez rolnika środków zaradczych,
- przechowywania dokumentacji dotyczącej stosowania każdego środka ochrony roślin i produktów biobójczych oraz wyników wszelkich analiz próbek pobranych z roślin lub innych próbek pobranych dla celów diagnostycznych istotnych ze względu na zdrowie ludzi, identyfikowalności żywności pochodzenia roślinnego poprzez prowadzenie przez rolnika dokumentacji dotyczącej żywności dostarczonej rolnikowi oraz żywności, którą rolnik dostarczył do innych przedsiębiorstw,
- postępowania w celu wycofania z rynku żywności pochodzenia roślinnego, która została uznana za niezgodną lub w stosunku do której są podejrzenia, że nie spełnia wymogów w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz powiadomienia o tym fakcie właściwych władz.

Zgodnie z przyjętą zasadą ograniczania barier administracyjnych dla przedsiębiorców oraz zmniejszania obciążeń budżetowych należy przyjąć i wdrożyć plan konsolidacji inspekcji

państwowych celem zwiększenia efektywności ich działania, poprawy sprawności oraz ułatwienia prowadzenia kontroli. Konsolidacja tych inspekcji pozwoli na szybsze i kompleksowe przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorcy i jednocześnie nie utrudni prowadzenia działalności gospodarczej, przeciwnie zapobiegnie przeprowadzaniu wielokrotnych kontroli przez poszczególne dotychczasowe inspekcje.

Analiza aktualnej organizacji i zadań inspekcji sprawujących nadzór nad bezpieczeństwem i jakością żywności

Inspekcja Weterynaryjna

Inspekcja Weterynaryjna sprawuje nadzór nad żywnością pochodzenia zwierzęcego oraz pełni urzędową kontrolę na wszystkich etapach produkcji, począwszy od zapewnienia dobrostanu zwierząt, poprzez nadzór nad paszami przeznaczonymi do żywienia zwierząt, zdrowiem zwierząt, transportem zwierząt, ubojem, przetwórstwem, transportem i składowaniem żywności, a kończąc na nadzorze nad działalnością związaną ze sprzedażą bezpośrednią, a także poprzez kontrolę żywności przywożonej na terytorium Unii Europejskiej z państw trzecich. W ramach swoich kompetencji Inspekcja Weterynaryjna nadzoruje obrót, a także wytwarzanie weterynaryjnych produktów leczniczych współdziałając w tym zakresie z Inspekcją Farmaceutyczną.

Organizację oraz zasady i zakres działania Inspekcji Weterynaryjnej reguluje ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o *Inspekcji Weterynaryjnej* (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744). W Polsce funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii, 305 powiatowych inspektoratów weterynarii oraz 11 granicznych inspektoratów weterynarii, a także 16 zakładów higieny weterynaryjnej.

Zgodnie z przepisami ustawy Inspekcja realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

Inspekcja Weterynaryjna wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- 1) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;
- 2) badania kontrolne zakażeń zwierząt;
- 3) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i pasz;
- 4) badanie zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 5) przeprowadzanie:
  - a) weterynaryjnej kontroli granicznej,

- b) kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu,
  - c) kontroli na miejscu w zakresie przestrzegania wymogów wskazanych w załączniku II pkt A ust. 6-8 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31.01.2009, str. 16, z późn. zm.), jako specjalny organ kontroli, o którym mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 02.12.2009, str. 65),
  - d) kontroli wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej, w rozumieniu art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513), zwanych dalej "wyrobami do diagnostyki in vitro stosowanymi w medycynie weterynaryjnej", mającej na celu ustalenie, czy wprowadzone do obrotu lub używania wyroby znajdują się w wykazie wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej, o którym mowa w art. 76a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 6) sprawowanie nadzoru nad:
- a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośredniej,
  - b) wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,
  - c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,
  - d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,
  - e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,
  - f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,
  - g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,

- h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,
  - i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie,
  - j) utrzymywaniem, hodowlą, prowadzeniem ewidencji zwierząt doświadczalnych w jednostkach doświadczalnych, hodowlanych i u dostawców;
- 7) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach;
- 8) prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej;
- 9) przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w zakresie kompetencji tych inspekcji, oraz od organów Inspekcji Handlowej o niebezpiecznych produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego oraz ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF, o którym mowa w art. 85 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225, z późn. zm.).

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa sprawuje nadzór nad zdrowiem roślin, prawidłowym stosowaniem środków ochrony roślin na etapie produkcji. Inspekcja ta wykonuje również kontrole prawidłowego stosowania środków ochrony roślin oraz kontrole pozostałości pestycydów, a także prowadzi kontrolę sprawności działania sprzętu do opryskiwania, sprawuje nadzór nad przygotowaniem osób do wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin oraz nadzoruje kwestie fitosanitarne.

Organizację oraz zasady i zakres działania Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa reguluje ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. *o ochronie roślin* (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.). W Polsce funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów ochrony roślin i nasiennictwa oraz 26 delegatur, 245 oddziałów terenowych (w powiatach) i 12 oddziałów granicznych.

Zgodnie z przepisami ustawy Inspekcja realizuje zadania związane z:

- 1) nadzorem nad zdrowiem roślin, w tym w szczególności:
  - a) prowadzi kontrolę fitosanitarną roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, w tym podłoży, gleby oraz środków transportu, w miejscach wwozu (oddziałach granicznych) i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- b) prowadzi ocenę stanu zagrożenia roślin przez organizmy szkodliwe,
  - c) wydaje decyzje w sprawie zwalczania organizmów szkodliwych,
  - d) prowadzi rejestr przedsiębiorców produkujących oraz prowadzących obrót roślinami, produktami roślinnymi lub przedmiotami,
  - e) wydaje świadectwa fitosanitarne, paszporty roślin,
  - f) nadzoruje prowadzenie prac naukowo-badawczych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych,
  - g) prowadzi rejestrację i sygnalizację organizmów niekwarantannowych, szkodliwych dla roślin;
- 2) nadzorem nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, w tym w szczególności:
- a) dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców i prowadzi kontrole prowadzących konfekcjonowanie lub obrót środkami ochrony roślin,
  - b) sprawuje nadzór nad jakością środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu,
  - c) sprawuje nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin,
  - d) sprawuje nadzór nad stanem technicznym sprzętu do stosowania środków ochrony roślin oraz nad wykonywaniem badań tego sprzętu,
  - e) monitoruje zużycie środków ochrony roślin,
  - f) wydaje upoważnienia oraz prowadzi nadzór nad jednostkami wykonującymi badania skuteczności działania środków ochrony roślin,
  - g) dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców podmiotów wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie ochrony roślin oraz sprawuje nadzór nad szkoleniami,
  - h) kontroluje i certyfikuje Integrowaną Produkcję,
  - i) uczestniczy w systemie RASFF;
- 3) nadzorem nad wytwarzaniem, oceną i obrotem materiałem siewnym, w tym w szczególności:
- a) prowadzi ocenę polową, laboratoryjną i cech zewnętrznych materiału siewnego,
  - b) prowadzi kontrolę tożsamości materiału siewnego,
  - c) sprawuje nadzór nad przestrzeganiem zasad i wymagań w zakresie wytwarzania, oceny, przechowywania i obrotu materiałem siewnym, w tym modyfikowanym genetycznie,
  - d) wydaje akredytacje w zakresie pobierania próbek i oceny materiału siewnego,
  - f) wydaje urzędowe etykiety i plomby oraz sprawuje nadzór nad jednostkami upoważnionymi do wypełniania etykiet,
  - g) kontroluje materiał siewny wwożony z państw trzecich,
  - h) prowadzi wykaz producentów oraz materiału siewnego dla celów rolnictwa ekologicznego,
  - i) kontroluje uprawy winorośli pod kątem odmian dopuszczonych do uprawy na cele produkcji win.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS)

Do zadań IJHARS należy nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych.

Organizację oraz zasady i zakres działania Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych określa ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.). W Polsce funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Do zadań Inspekcji należy, w szczególności:

- 1) nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych, w tym:
  - a) kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w produkcji i obrocie, w tym wywożonych i sprowadzanych z zagranicy,
  - b) dokonywanie oceny i wydawanie świadectw w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
  - c) powiadamianie podpunktu krajowego punktu kontaktowego w ramach sieci systemu wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (systemu RASFF) o podjętych decyzjach dotyczących niebezpiecznych artykułów rolno-spożywczych,
  - d) kontrola artykułów rolno-spożywczych posiadających zarejestrowane chronione oznaczenia geograficzne, oznaczenia pochodzenia albo świadectwa dla artykułów rolno-spożywczych o szczególnym charakterze;
- 2) kontrola warunków składowania i transportu artykułów rolno-spożywczych;
- 3) gromadzenie i przetwarzanie informacji o sytuacji na rynkach rolnych;
- 4) nadzór nad rolnictwem ekologicznym;
- 5) nadzór nad krajowym systemem klasyfikacji tusz zwierząt rzeźnych w systemie EUROP;
- 6) współpraca z właściwymi organami administracji realizującymi politykę rolną państwa;
- 7) współpraca z jednostkami organizacyjnymi pełniącymi funkcję agencji płatniczych w zakresie realizacji WPR;
- 8) nadaje uprawnienia rzeczoznawcom w zakresie pobierania próbek ustalania klas jakości handlowej lub sposobu produkcji;
- 9) sprawuje nadzór w zakresie jakości handlowej określonej przepisami Unii Europejskiej odnoszącymi się do:
  - a. mięsa drobiowego,
  - b. jaj,
  - c. tusz wieprzowych,
  - d. tusz wołowych,
  - e. tusz innych zwierząt,
  - f. mięsa pochodzącego z bydła w wieku do 12 miesięcy;
- 10) dokonuje kontroli owoców i warzyw nie przeznaczonych do sprzedaży;

11) dokonuje kontroli jakości handlowej, wydaje opinie techniczno-technologiczne oraz sprawuje nadzór nad stosowaniem dokumentacji i obrotem w odniesieniu do wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich;

12) prowadzi certyfikację chmielu i produktów chmielowych;

Wydaje opinie w zakresie poznawania przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych znaku jakości dla artykułów rolno-spożywczych charakteryzujących się specyficznymi cechami jakości handlowej lub wymaganiami jakości handlowej;

13) prowadzi Punkt Kontaktowy Komisji Kodeksu Żywnościowego.

System nadzoru nad całym łańcuchem żywnościowym, w myśl zasady „od pola do stołu” kładzie szczególny nacisk na zadania obecnie wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, w szczególności na szeroko rozumianą ochronę zdrowia zwierząt, w tym na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz zapewnienie nadzoru urzędowych lekarzy weterynarii nad wszystkimi etapami produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego, w celu zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów (zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 854/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi*) (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75).

Szczególnie istotny w ocenie przedstawionej koncepcji jest fakt, że Rzeczpospolita Polska przystępując do Unii Europejskiej i wiążąc się wspólnotowymi normami prawnymi, wskazała w Traktacie Akcesyjnym Inspekcję Weterynaryjną jako odpowiedzialną za zdecydowaną większość zadań związanych z bezpieczeństwem żywności, w tym za nadzór nad łańcuchem żywnościowym. Inspekcja Weterynaryjna jest włączona w szereg mechanizmów współfinansowanych przez Unię Europejską, przede wszystkim programy zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, system rejestracji i identyfikacji zwierząt oraz weterynaryjną kontrolę graniczną.

W chwili obecnej wszystkie inspekcje posiadają organy na poziomie województw, jako administracja zespolona. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa na poziomie powiatu realizuje swoje zadania za pośrednictwem oddziałów i delegatur (zob. Dz. U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1510, § 6 ust. 2 pkt 3). Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nie posiada organów na poziomie powiatów.

Należy podkreślić, że organy ww. inspekcji wchodzące w skład administracji zespolonej na poziomie województw nie realizują zadań wojewody tylko zadania ustawowe i podlegają odpowiednio Głównemu Lekarzowi Weterynarii, Głównemu Inspektorowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych będących częścią administracji centralnej i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W nieco odmienny sposób natomiast przedstawia się struktura zespolonej administracji rządowej w zakresie powiązania finansowego (tj. ustanowienia poszczególnych dysponentów) z budżetem wojewody. Mianowicie wojewódzki lekarz weterynarii jest dysponentem drugiego stopnia środków budżetowych, zaś wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych, wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa są dysponentami III stopnia ustanowionych bezpośrednio przez wojewodę środków finansowych. Szczególna jest jeszcze sytuacja Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej m.in. na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, której dysponentem jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zaś środki z niej są przekazywane na wniosek wojewodów do poszczególnych województw. Środki te nie mogą być przekazywane przez wojewodów na inne cele niż określone w tytule rezerwy celowej, ustanowionej w ustawie budżetowej na dany rok. Sytuacja taka związana jest z zasadami współfinansowania przez Unię Europejską zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Kwestie płatności bezpośrednich dla rolników pozostają w kompetencji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zaś bezpośrednim dysponentem środków finansowych, akredytowanym zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Współpraca ww. inspekcji zwłaszcza na poziomie lokalnym i wojewódzkim z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa całkowicie leży poza kompetencjami wojewodów.

Powiatowi lekarze weterynarii ustanawiani są dysponentami III stopnia przez wojewódzkiego lekarza weterynarii.

II. Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy

Biorąc pod uwagę przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące w Unii Europejskiej, potrzebę zapewnienia kompleksowego i skutecznego nadzoru inspekcyjnego, optymalne wykorzystanie istniejących zasobów ludzkich, finansowych i potencjału istniejących inspekcji, jak również obserwowane na świecie tendencje do konsolidacji służb kontrolnych oraz oczekiwanie przez przedsiębiorców na stworzenie przejrzystych zasad kontroli sektora żywnościowego, a także skuteczną realizację zasad Wspólnej Polityki Rolnej w szczególności w kontekście zapewnienia sprawnego przeprowadzania kontroli wymogów wzajemnej zgodności jako warunku sprawnego i nie obciążającego rolników przyznawania płatności bezpośrednich i niektórych działań nieinwestycyjnych PROW, zachodzi potrzeba konsolidacji Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych.

Planuje się przyjąć model Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności jako części administracji niezespolonej, tzn. niezwiązanej formalnie i kompetencyjnie ani z wojewodą i jego zapleczem administracyjnym, ani z innymi organami administracji publicznej o lokalnym zakresie działania. Za przyjęciem ściśle zhierarchizowanego modelu organizacyjnego Inspekcji, opartego na

bezpośredniej podległości jej poszczególnych organów, przemawia charakter zadań przez nią wykonywanych, sprowadzających się do zapewnienia bezpieczeństwa żywności, a w konsekwencji ochrony zdrowia i życia konsumentów. Działania podejmowane przez Inspekcję, np. w zakresie ochrony zdrowia zwierząt, zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz organizmów kwarantannowych roślin, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego wymagają często natychmiastowego podejmowania decyzji, sprawnej koordynacji i zapewnienia sprawnego i szybkiego wykonania wydawanych poleceń, a także szybkiego reagowania na zagrożenia. Z kolei w zakresie skutecznej realizacji WPR taka konsolidacja pozwoli na skuteczniejsze i szybsze realizowanie zadań wynikających z zasad cross-compliance, co efektywnie przyczyni się do szybszego oraz pełnego wykorzystania dostępnych dla Polski funduszy Unii Europejskiej.

Skorzystano z możliwości jaką daje art. 57 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206) i zaproponowano ustanowienie organów Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności jako organów administracji niezespólonej. W szczególności wzięto pod uwagę fakt, że zadania wykonywane przez organy administracji weterynaryjnej i fitosanitarnej w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz organizmów kwarantannowych roślin, kontroli i dopuszczania do obrotu żywności, w tym produktów pochodzenia zwierzęcego, a także prowadzenie monitoringu pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, środkach spożywczych oraz paszach są zadaniami o charakterze ogólnopaństwowym, przekraczającym obszar jednego województwa. Mają one także charakter ogólnoeuropejski, ponieważ wschodnie granice Polski są jednocześnie granicami zewnętrznymi Unii Europejskiej.

Trzeba podkreślić, że przedstawiciele Komisji Europejskiej w rozmowach ze stroną polską wielokrotnie podkreślali, że z uwagi na swobodny obrót towarów na jednolitym rynku oraz zastąpienie kontroli na granicach państw członkowskich wzmocnionymi kontrolami w zakresie zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (tzw. kontroli w handlu), skuteczność ochrony zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt w całej Wspólnocie zależy od sprawności działania właściwych służb kontrolnych w państwach członkowskich i dlatego służby te powinny posiadać „spionizowane” struktury organizacyjne zapewniające bezpośredni łańcuch poleceń, jak i możliwości szybkiego i zorganizowanego zarządzania środkami finansowymi.

Struktura organizacyjna oparta na centralnym dysponowaniu środkami finansowymi, bezpośrednich zależnościach osobowych i możliwości ingerencji w działalność organów podległych w postaci wytycznych, poleceń, instrukcji itp. daje większą gwarancję sprawnego realizowania zadań i efektywniej zabezpiecza interes publiczny (zdrowie i życie obywateli), niż organizacja Inspekcji oparta na modelu administracji zespolonej.

Dotychczasowe doświadczenia wyraźnie wskazują jak nieefektywny jest obecny system, szczególnie w kontekście zarządzania finansowego administracji zespolonej podległej wojewodzie przy jednoczesnym zarządzaniu merytorycznym na poziomie administracji centralnej.

Sytuacja ta spowodowana jest między innymi koniecznością utworzenia stanowisk, których bezpośrednio wymagają przepisy prawa, np. stanowiska związane z prowadzeniem księgowości, bhp lub ochrony informacji niejawnych – w każdej jednostce osobno. Ponadto w jednostkach tych występują stanowiska, których utworzenie jest niezbędne dla prawidłowej działalności takiej jednostki, np. stanowiska związane z prowadzeniem spraw kadrowych, spraw informatycznych czy stanowiska związane z udzielaniem zamówień publicznych i obsługą prawną.

Konsolidacja inspekcji pozwoli na szybsze i kompleksowe przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorcy i jednocześnie nie utrudni prowadzenia działalności gospodarczej, przeciwnie zapobiegnie przeprowadzaniu wielokrotnych kontroli przez poszczególne dotychczasowe inspekcje.

Kolejnym istotnym aspektem jest ujednoczenie systemu organizacji laboratoriów, wykonujących badania na rzecz inspekcji przeprowadzających kontrole urzędowe. Skonsolidowanie inspekcji umożliwi redukcję liczby laboratoriów oraz wyspecjalizowanie pozostałych, co przyczyni się do efektywniejszego ich funkcjonowania.

Skonsolidowana inspekcja, a co się z tym wiąże, zredukowana w kilkuletniej perspektywie liczba laboratoriów przyczyni się do obniżenia kosztów, większej ich specjalizacji, oszczędności z tytułu zatrudnienia, zakupu urządzeń i odczynników oraz akredytacji.

Ponadto reorganizacja ta ma na celu odciążenie producentów żywności, którzy w chwili obecnej są kontrolowani przez wiele inspekcji, co dodatkowo absorbuje ich czas i środki.

Konsolidacja inspekcji zapewni, że:

- priorytetowe zadania stojące przed administracją zostaną powiązane z działaniami racjonalizującymi zatrudnienie poprzez utworzenie jednej jednostki nadzorującej i koordynującej proces kontroli;
- zmniejszone zostaną koszty administracyjne związane z utrzymaniem oddzielnych służb kontrolnych;
- uproszczeniu ulegnie proces przeprowadzania analizy ryzyka i typowania gospodarstw do kontroli w ramach cross-compliance, a także nastąpi redukcja liczby kontroli podmiotów zaangażowanych w „łańcuch żywnościowy” co doprowadzi do zmniejszenia liczby wizytacji podmiotów w roku kontrolnym;
- ujednoczona zostanie metodologia kontroli i zmniejszone zostanie ryzyko sankcji za nieprawidłowe wydatkowanie środków z budżetu Unii Europejskiej;
- usprawnieniu ulegnie proces wymiany dokumentacji kontrolnej pomiędzy służbą kontrolną a agencją płatniczą w zakresie przyznawania płatności jednolitych (głównie raportów z kontroli będących podstawą naliczania sankcji) oraz przeprowadzanie powtórnych kontroli w przypadku stwierdzenia drobnych niezgodności.

Konkludując należy stwierdzić, że uchwalenie ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności przyczyni się do pełniejszej realizacji woli ustawodawcy wspólnotowego w zakresie zespolenia administracji w jednym urzędzie, poprawy organizacji i jakości pracy inspekcji wojewódzkich oraz umożliwi skoncentrowanie się organów rządowej administracji na wykonywaniu zadań merytorycznych, do których zostały powołane, w szczególności z pominięciem dwuwładzy oraz problemów dotyczących przenikania się podległości organów wojewódzkich inspekcji, co mogłoby wpływać negatywnie na realizowane przez te inspekcje zadania merytoryczne.

III. Możliwość podjęcia alternatywnych środków w stosunku do uchwalenia ustawy umożliwiających osiągnięcie celu

Jedyną alternatywą dla przedstawianej propozycji jest pozostawienie administracji zespolonej w obecnym kształcie, jako że nie istnieją konkurencyjne modele funkcjonowania tej administracji. Jednak nie dokonanie żadnych zmian w organizacji i funkcjonowaniu administracji zespolonej pociąga za sobą konsekwencję w postaci dalszego nieefektywnego jej działania w zakresie zadań obsługowych i ponoszenia zbędnych kosztów z tego tytułu. Ponadto brak konsolidacji utrwali już pojawiające się trudności w zakresie współdziałania poszczególnych inspekcji z agencją płatniczą w ramach wymogów wzajemnej zgodności przy przyznawaniu płatności bezpośrednich dla rolników, szczególnie w kontekście pełnego wdrożenia tego systemu od roku 2013.

Niezależnie od powyższego, wszelkie inne zmiany w organizacji np. Inspekcji Weterynaryjnej mogłoby skutkować utratą wspólnotowych środków finansowych, np. przeznaczonych na realizację programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, współpracy weterynaryjnej, weterynaryjnej kontroli granicznej. Tylko w chwili obecnej realizowanych jest 10 programów zwalczania zoonoz i czynników epizootycznych mających na celu uznanie Polski za kraj wolny od chorób zakaźnych zwierząt. Utrata pozyskanych unijnych środków finansowych na realizację tych programów niekorzystnie wpłynęłaby na bezpieczeństwo epizootyczne państwa, narażając konsumentów m.in. na choroby odzwierzęce, a także doprowadziłoby do negatywnych skutków ekonomicznych dla producentów rolnych. Jednocześnie proponowana konsolidacja pozwoli na uniknięcie utrudnień, w szczególności w zakresie nadzoru weterynaryjnego w Polsce, co mogłoby skutkować restrykcjami ze strony Komisji Europejskiej oraz doprowadzić do poważnych strat nie tylko dla budżetu państwa, ale też dla hodowców zwierząt, producentów rolnych i producentów żywności pochodzenia zwierzęcego, którzy nie mogliby wprowadzać swoich produktów na rynek Unii Europejskiej.

W związku z tym, że kwestie organizacyjne dotyczące jednostek organizacyjnych zespolonych inspekcji i połączenia ich w jedną efektywnie funkcjonującą Inspekcję, zarówno pod względem finansowym jak i merytorycznym, uregulowane są w ustawach wszelkie zmiany w tym zakresie również wymagają tej formy.

IV. Podmioty, na które będzie oddziaływać projektowana ustawa

Projektowana konsolidacja będzie miała wpływ na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu artykułami rolno-spożywczymi. Jednakże nowe regulacje powinny obniżyć obciążenia administracyjne funkcjonowania producentów rolnych i producentów żywności. Włączenie do scentralizowanej pionowej struktury Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności wojewódzkich inspektoratów, działających dotychczas w ramach administracji zespolonej w województwie, skutkuje zmianą w zakresie zadań wojewody.

Postulowana konsolidacja miałaby bezpośredni, istotny wpływ na organizację i wykonywanie zadań obecnie funkcjonujących inspekcji.

Powołanie Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności jako jednostki organizacyjnej, która przejmie zadania mających ulec likwidacji: Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych wymaga istotnych zmian w ustawodawstwie. Propozycja utworzenia Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności oraz wkomponowania jej w system instytucji administracji publicznej w wymiarze normatywnym będzie realizowana poprzez opracowanie projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności - regulującej organizację, ustrój i sposób działania Inspekcji, w tym jej organy, zasady ich powoływania, podporządkowania oraz ogólne kwestie związane ze sposobem funkcjonowania Inspekcji, ogólny zakres działania oraz kompetencje organów tej Inspekcji, a także zakres ich uprawnień w procesie przeprowadzania kontroli.

V. Przedstawienie niezbędnych do opracowania projektu ustawy propozycji rozstrzygnięć i ich uzasadnienie

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy projektowanej ustawy.

Projektowana ustawa będzie regulowała następujące sprawy:

- 1) zadania, organizację, oraz zasady funkcjonowania Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności;
- 2) zasady sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw rolnictwa nad Głównym Inspektorem Bezpieczeństwa Żywności, stanowiącym centralny organ administracji rządowej kierujący Państwową Inspekcją Bezpieczeństwa Żywności;
- 3) uprawnienia i obowiązki podmiotów nadzorowanych w trakcie kontroli przeprowadzanej przez Inspekcję;
- 4) zasady postępowania przez organy Inspekcji z informacjami stanowiącymi tajemnicę przedsiębiorstwa, w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- 5) zasady wystawiania weterynaryjnych świadectw zdrowia;

- 6) wydawanie przez organy Inspekcji zaświadczeń o spełnianiu minimalnych standardów co do higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie;
- 7) wysokość i zasady pobierania opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję w ramach nadzoru nad spełnianiem wymagań weterynaryjnych;
- 8) pozyskiwania przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji środków finansowych z tytułu sprzedaży usług;
- 9) odpowiedzialność za wykroczenie polegające na udaremnianiu lub utrudnianiu działalności organów Inspekcji.

Niektóre sprawy mieszczące się w zakresie regulacji projektowanej ustawy będą uregulowane w przepisach szczególnych, w tym w przepisach obecnie obowiązujących ustaw. Do spraw tych należą:

- 1) szczegółowe zadania Inspekcji oraz zadania Inspekcji inne, niż określone w projektowanej ustawie, oraz sposób wykonywania wymienionych zadań;
- 2) zakres badań laboratoryjnych wykonywanych przez Inspekcję oraz organizację i sposób działania laboratoriów wykonujących zadania Inspekcji;
- 3) zasady i tryb wyznaczania i upoważniania osób fizycznych i prawnych lub jednostek organizacyjnych do wykonywania określonych czynności (działań) urzędowych;
- 4) szczegółowe przepisy dotyczące przeprowadzania niektórych kontroli (np. art. 5 i 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.)), w tym kontroli granicznych (np. ustawa z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej – Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);
- 5) wysokość i zasady pobierania niektórych opłat przez Inspekcję, np. opłat za:
  - a) dokonanie czynności związanych z oceną jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, za przeprowadzenie badań laboratoryjnych tych artykułów i wydanie świadectwa jakości handlowej, na podstawie przepisów o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,
  - b) czynności wykonywane w ramach urzędowych kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, na podstawie przepisów o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
  - c) świadczenie usług określonych w przepisach o ochronie roślin, na podstawie tych przepisów.

Ustawa nie będzie zawierała przepisów zmieniających, przejściowych i dostosowujących. Regulacje takie będą zawarte w ustawie - Przepisy wprowadzające ustawę o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności.

2. Przepisy merytoryczne

Na potrzeby niniejszych założeń zakłada się, że projektowana ustawa będzie podzielona na następujące rozdziały dotyczące

- 1) rozdział 1 „Przepisy ogólne”;
- 2) rozdział 2 „Organizacja i funkcjonowanie Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności”;
- 3) rozdział 3 „Rozdział 3. Zasady i tryb przeprowadzania kontroli”;
- 4) rozdział 4 „Weterynaryjne świadectwa zdrowia oraz zaświadczenia o spełnianiu minimalnych standardów co do higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie”;
- 5) rozdział 5 „Opłaty”;
- 6) rozdział 6 „Systemy wymiany informacji”;
- 7) rozdział 7 „Wojskowa Inspekcja Weterynaryjna”;
- 8) rozdział 8 „Przepisy karne”;

2.1. Rozdział 1 projektowanej ustawy „Przepisy ogólne”

W rozdziale pierwszym zostanie ogólnie wskazany zakres przedmiotowy projektowanej ustawy. Proponuje się, aby zakres był następujący: określenie zadań, organizacji oraz zasad działania Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności.

Na mocy przepisu zawartego w tym rozdziale zostanie utworzona Państwowa Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności, zwana dalej „Inspekcją”, podlegająca ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

W rozdziale zostanie również zawarte przykładowe wyliczenie zadań Inspekcji. Należy podkreślić, że projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na zakres zadań realizowanych przez organy administracji rządowej, nie wprowadza bowiem nowych ani też nie likwiduje dotychczas realizowanych zadań przez wymienione organy. Planuje się, że Inspekcja będzie realizowała wszystkie zadania, które obecnie wykonywane są przez trzy konsolidowane inspekcje.

Odrębny przepis będzie określał, że koszty działalności Inspekcji i wykonywanych przez nią zadań są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

2.2. Rozdział 2 projektowanej ustawy „Organizacja i funkcjonowanie Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności”

Planuje się przyjąć model struktury organizacyjnej Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności opartej na bezpośredniej zależności i podległości poszczególnych organów działających w terenie, organom działającym na obszarze województwa. Tego typu struktura organizacyjna występuje

aktualnie tylko w Inspekcji Weterynaryjnej. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych posiadają strukturę dwustopniową, przy czym wojewódzcy inspektorzy obu Inspekcji wykonują również zadania z zakresu kontroli granicznej. Założeniem merytorycznym przyświecającym planom powołania nowej Inspekcji było przeniesienie zadań na jak najniższy szczebel organizacyjny tej Inspekcji. Organy wojewódzkie i graniczne będą podlegały Głównemu Inspektorowi. Oznacza to, że zdecydowano się przyjąć model Inspekcji jako części administracji niespolonej, tzn. niezwiązanej formalnie i kompetencyjnie ani z wojewodą i jego zapleczem administracyjnym, ani z innymi organami administracji publicznej o lokalnym zakresie działania. Za przyjęciem ściśle zhierarchizowanego modelu organizacyjnego Inspekcji, opartego na bezpośrednich więzach podległości jej poszczególnych organów, przemawia charakter zadań przez nią wykonywanych, sprowadzających się do zapewnienia bezpieczeństwa żywności, a w konsekwencji ochrony zdrowia i życia konsumentów. Działania podejmowane przez Inspekcję, np.: w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz zwalczania organizmów kwarantannowych roślin wymagają często szybkiego podejmowania decyzji, sprawnej koordynacji i zapewnienia wykonania wydawanych poleceń, finansowania, a także szybkości reagowania na zagrożenia. Struktura organizacyjna oparta na bezpośrednich zależnościach osobowych i możliwości ingerencji w działalność organów podległych, w postaci wytycznych, poleceń, instrukcji itp. daje większą gwarancję sprawnego realizowania zadań i efektywnej zabezpieczenia interes publiczny (zdrowie i życie obywateli), niż organizacja Inspekcji oparta na modelu administracji zespolonej.

Ponadto takie rozstrzygnięcie tłumaczy się charakterem zadań Inspekcji, polegających przede wszystkim na nadzorze nad warunkami weterynaryjnymi produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego, uprawą roślin, jakością handlową artykułów rolno – spożywczych. Charakter tych zadań oraz doświadczenia nabyte w toku ich realizacji, wyraźnie wskazują na konieczność lokowania struktur organizacyjnych Inspekcji jak najbliżej producentów, wytwórców i handlowców, w celu zapewnienia efektywnej, względnie oszczędnej i racjonalnie planowanej i przeprowadzanej kontroli w zakresie wynikającym z obowiązków Inspekcji.

Projektodawca zakłada, że przy określonym, miejscowym zakresie działania powiatowego inspektora bezpieczeństwa żywności i weterynarii, zadania Inspekcji będą realizowane jednolicie, równomiernie i szczegółowo na obszarze całego kraju poprzez faktyczną możliwość dotarcia do wszystkich podmiotów objętych zakresem nadzoru Inspekcji. Omawiana zmiana organizacyjna realizuje również inny cel, polegający na przesunięciach kadrowych umożliwiających skierowanie pracowników nowej Inspekcji do zadań merytorycznych na podstawowym poziomie organizacji (powiat). W zamyśle projektodawcy zabieg taki objąłby przede wszystkim pracowników dotychczasowych Inspekcji szczebla wojewódzkiego. Przewiduje się również, że w związku z takimi rozwiązaniami nastąpi pełniejsze wykorzystanie bazy laboratoryjnej, a także zasobów kadrowych i majątkowych dotychczasowych Inspekcji. Natomiast połączenie bazy laboratoryjnej

dotychczasowych Inspekcji pokryje zapotrzebowanie analityczne wynikające z kontroli planowanych i doraźnych oraz z obowiązujących aktów prawnych. Jednocześnie, konsolidacja bazy laboratoryjnej spowoduje lepsze wykorzystanie specjalistycznego sprzętu i kadry analitycznej.

W zakresie finansowym należy zwrócić uwagę, że część środków zostanie przeznaczona na poprawę funkcjonowania Inspekcji, w tym m.in. na wzrost stanu zatrudnienia pracowników wykonujących merytoryczne zadania Inspekcji.

Przewiduje się, że Główny Inspektor Bezpieczeństwa Żywności powinien być dysponentem II i III stopnia, natomiast wojewódzcy, powiatowi i graniczni inspektorzy powinni być dysponentami podległymi Głównemu Inspektorowi Bezpieczeństwa Żywności.

2.2.1. Organami Inspekcji będą:

- 1) Główny Inspektor Bezpieczeństwa Żywności, zwany dalej „Głównym Inspektorem”;
- 2) wojewódzki inspektor bezpieczeństwa żywności, zwany dalej „wojewódzkim inspektorem”;
- 3) powiatowy inspektor bezpieczeństwa żywności, zwany dalej „powiatowym inspektorem”;
- 4) graniczny inspektor bezpieczeństwa żywności, zwany dalej „granicznym inspektorem”.

2.2.2. W przepisach rozdziału zostanie określone, że Główny Inspektor jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa. W zamiarze projektodawcy Inspekcja ma podlegać ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, co tłumaczy się charakterem jej zadań, które w przeważającej części są objęte działem administracji rządowej – rolnictwo, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.). Główny Inspektor będzie kierował Inspekcją przy pomocy zastępców. Główny Inspektor będzie powoływany przez Prezesa Rady Ministrów, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa. Prezes Rady Ministrów będzie miał możliwość odwołania na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Głównego Inspektora. Zastępców Głównego Inspektora będzie powoływał minister właściwy do spraw rolnictwa, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek Głównego Inspektora. Minister właściwy do spraw rolnictwa będzie odwoływał, na wniosek Głównego Inspektora, jego zastępców.

Obowiązkiem Głównego Inspektora będzie składanie, do dnia 30 czerwca, ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, sprawozdania z realizacji zadań Inspekcji w poprzednim roku kalendarzowym.

2.2.3. Zostaną również uregulowane wymagania dla osoby ubiegającej się o wykonywanie funkcji Głównego Inspektora oraz zastępców tego organu. Dodatkowo, wprowadzone zostanie wymaganie, zgodnie z którym Główny Inspektor oraz co najmniej jeden z jego zastępców będzie musiał być lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na szczeblu centralnym Inspekcja będzie realizować zadania wykonywane dotychczas przez

Głównego Lekarza Weterynarii, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych. Prawidłowe wykonywanie zadań wymaga, aby przynajmniej jedna osoba z kierownictwa wojewódzkiego inspektoratu bezpieczeństwa żywności posiadała wykształcenie lekarza weterynarii. Na podstawie przepisów dotychczasowych wymienione wymagania mają zastosowanie do Głównego Lekarza Weterynarii, wojewódzkiego, powiatowego i granicznego lekarza weterynarii oraz do zastępców wymienionych organów.

Głównym inspektorem będzie mogła być osoba, która:

- 1) posiada tytuł lekarza weterynarii;
- 2) posiada odpowiednią wiedzę z zakresu spraw należących do Głównego Inspektora;
- 3) jest obywatelem polskim;
- 4) korzysta z pełni praw publicznych;
- 5) nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 6) nie była karana zakazem zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;
- 7) posiada kompetencje kierownicze;
- 8) posiada co najmniej siedmioletni staż pracy, w tym co najmniej pięcioletni staż pracy w administracji publicznej w zakresie realizacji zadań.

Zastępcą Głównego Inspektora będzie mogła być osoba, która:

- 1) ma tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) posiada wykształcenie i odpowiednią wiedzę z zakresu spraw należących do wojewódzkiego inspektora;
- 3) jest obywatelem polskim;
- 4) korzysta z pełni praw publicznych;
- 5) nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 6) nie była karana zakazem zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;
- 7) posiada kompetencje kierownicze;
- 8) posiada co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym trzyletni staż pracy w administracji publicznej w zakresie realizacji zadań.

2.2.4. W przepisach rozdziału zostanie również określona procedura naboru na stanowiska Głównego Inspektora oraz zastępcy Głównego Inspektora. Informację o naborze na stanowisko Głównego Inspektora ogłaszać się będzie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w

siedzibie urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Nabór na stanowisko Głównego Inspektora będzie przeprowadzał zespół, powołany przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, liczący co najmniej 5 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru będzie oceniano się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór oraz kompetencje kierownicze. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa wyżej, będzie mogła być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania takiej oceny.

Wynik naboru będzie ogłoszony niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Zespół przeprowadzający nabór na stanowisko zastępcy Głównego Inspektora będzie powoływany przez Głównego Inspektora. Do sposobu przeprowadzania naborów na stanowiska zastępcy Głównego Inspektora będzie się stosować odpowiednio tryb i zasady określone dla naboru na stanowisko Głównego Inspektora.

2.2.5. Główny Inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy Głównego Inspektoratu Bezpieczeństwa Żywności, zwanego dalej „Głównym Inspektoratem”. Główny Inspektorat będzie stanowił państwową jednostkę budżetową.

Statut Głównego Inspektoratu określi, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw rolnictwa. Statut Głównego Inspektoratu będzie określał w szczególności organizację Głównego Inspektoratu, w tym komórki organizacyjne wchodzące w jego skład.

2.2.6. W kolejnym przepisie zostaną określone zadania Głównego Inspektora. Przepis ten będzie stanowił, że wymieniony organ, m.in.:

- 1) ustala ogólne kierunki działania Inspekcji oraz wydaje instrukcje i wytyczne określające sposób jej postępowania w zakresie realizacji zadań Inspekcji, w tym w zakresie stosowania przepisów Unii Europejskiej lub sposobu realizacji celów w nich wyrażonych;
- 2) dokonuje oceny i analiz sytuacji w obszarach objętych zakresem działania Inspekcji oraz przygotowuje sprawozdania;
- 3) kontroluje i koordynuje wykonywanie zadań przez wojewódzkich inspektorów, powiatowych inspektorów i granicznych inspektorów;
- 4) może wydawać wojewódzkim i powiatowym inspektorom polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądać informacji z zakresu wykonywanych przez nich zadań;
- 5) określa sposoby współdziałania Inspekcji z innymi organami administracji publicznej w zakresie realizacji jej zadań;
- 6) współpracuje z Międzynarodowym Urzędem do Spraw Epizootii oraz innymi organizacjami

- międzynarodowymi;
- 7) dokonuje analiz i ocen sytuacji epizootycznej, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji;
  - 8) utrzymuje rezerwę szczepionek, biopreparatów i produktów biobójczych oraz innych środków niezbędnych do diagnozowania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, oraz monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, a także związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach;
  - 9) zarządza systemami wymiany informacji i sprawuje nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów teleinformatycznych;
  - 10) prowadzi Punkt Kontaktowy Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO oraz koordynuje udział w pracach Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO;
  - 11) współpracuje lub uczestniczy w pracach międzynarodowych organizacji, komitetów i grup roboczych w zakresie zadań realizowanych przez Inspekcję;
  - 12) sprawuje nadzór nad działaniem systemów informatycznych utworzonych i użytkowanych przez Inspekcję;
  - 13) inicjuje i organizuje szkolenia oraz doskonalenie zawodowe pracowników Inspekcji;
  - 14) reprezentuje Inspekcję na zewnątrz, w tym przed organami Unii Europejskiej i państw trzecich oraz innymi organizacjami międzynarodowymi;
  - 15) przekazuje Komisji Europejskiej informacje w zakresie działania Inspekcji;
  - 16) występuje z wnioskami do Komisji Europejskiej o wsparcie finansowe na cele fitosanitarne, weterynaryjne;
  - 17) wydaje decyzje administracyjne w sprawie udzielania dotacji;
  - 18) rozpatruje odwołania od decyzji administracyjnych wojewódzkich i granicznych inspektorów;
  - 19) dokonuje oceny stanu zagrożenia upraw na terytorium kraju przez organizmy kwarantannowe oraz prowadzi ewidencję występowania tych organizmów;
  - 20) udziela zezwoleń na prowadzenie prac naukowo – badawczych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych oraz zezwoleń na uprawę ziemniaków nieodpornych na raka ziemniaka;
  - 21) ustanawia zasięg i status fitosanitarny strefy ochronnej;
  - 22) dokonuje analizy i oceny bezpieczeństwa produktów pochodzenia roślinnego;
  - 23) koordynuje wykonanie ponownej oceny materiału siewnego;
  - 24) prowadzi wykaz: „Wykaz nasion, materiału siewnego i wegetatywnego materiału siewnego wyprodukowanego metodami ekologicznymi” oraz „Wykaz dostawców ekologicznego materiału siewnego”, a także wydaje decyzje w sprawie wpisu lub skreślenia w wymienionych wykazów;
  - 25) upoważnia jednostki organizacyjne do badań skuteczności działania środków ochrony roślin;
  - 26) upoważnia osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające

osobowości prawnej do wykonywania zadań Inspekcji w zakresie:

- przeprowadzania kontroli jednostek upoważnionych do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy,
  - przeprowadzania kontroli jednostek upoważnionych do badań skuteczności działania środków ochrony roślin, prowadzonych w ramach dopuszczania ich do obrotu,
  - wydawania certyfikatów dla producentów stosujących Integrowaną Produkcję,
  - przeprowadzania kontroli, w tym badań laboratoryjnych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów,
  - przeprowadzania kontroli warunków wykonania zabiegów zapobiegających rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych,
  - przeprowadzania szkoleń,
  - zaopatrywania roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, bądź dokumentów im towarzyszących w oznakowania wymaganych w przepisach innych państw;
- 27) przeprowadza badania laboratoryjne próbek roślin, produktów roślinnych i przedmiotów na obecność organizmów szkodliwych oraz pozostałości środków ochrony roślin;
- 28) tworzy podpunkt krajowego punktu kontaktowego sieci RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach) i kieruje pracami tego punktu;
- 29) inicjuje, organizuje i prowadzi działalność informacyjną dla podmiotów podległych nadzorowi Inspekcji;
- 30) deleguje zadania przewidziane w ustawie o rolnictwie ekologicznym
- 31) wykonuje inne zadania określone w przepisach odrębnych.

2.2.7. W przepisach ustawy na Głównego Inspektora zostanie również nałożone zadanie polegające na współpracy z organami lub instytucjami Unii Europejskiej lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie zadań Inspekcji oraz zostaną określone zasady oraz tryb tej współpracy.

Główny Inspektor w zakresie tej współpracy będzie działał z urzędu lub na wniosek wymienionych organów i instytucji oraz Komisji Europejskiej.

Realizując wymienione zadanie Główny Inspektor będzie przekazywał informacje uzyskane przez organy Inspekcji przy wykonywaniu swoich zadań. Główny Inspektor będzie mógł odmówić przekazania informacji wymienionym organom i instytucjom Unii Europejskiej lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz podjęcia działań, jeżeli mogłoby to stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa, podając uzasadnienie tej odmowy.

Do wymienionych informacji uzyskanych przez organy Inspekcji przy wykonywaniu swoich zadań będą miały zastosowanie przepisy o ochronie informacji niejawnych.

Na Głównego Inspektora zostanie również nałożone zadanie polegające na współpracy, w zakresie zadań Inspekcji, o których mowa powyżej, z organami lub instytucjami państw trzecich oraz organizacjami międzynarodowymi, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska.

2.2.8. Organem doradczo-opiniodawczym Głównego Inspektora w zakresie zadań wykonywanych przez Inspekcję, będzie Rada Sanitarno-Epizootyczna, zwana dalej "Radą".

Zasady funkcjonowania Rady oraz zasady powoływania jej członków będą takie, jak w przypadku dotychczas działającej Rady Sanitarno-Epizootycznej, stanowiącej organ doradczo-opiniodawczy Głównego Lekarza Weterynarii. Zakres zadań Rady będzie obejmował tematykę, którą dotychczas zajmowała się Rada Sanitarno-Epizootyczna oraz zagadnienia związane z dotychczasowym zakresem zadań PIORiN i IJHARS.

Rada będzie liczyła 7 członków. Kadencja Rady będzie trwała 4 lata. Członków Rady będzie powoływał i odwoływał minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek Głównego Inspektora, spośród osób wyróżniających się wiedzą oraz doświadczeniem zawodowym w dziedzinie sanitarno-epizootycznej. Członkowie Rady będą wybierać ze składu Rady przewodniczącego i sekretarza.

Przewodniczący Rady będzie mógł zapraszać na jej posiedzenia osoby niebędące członkami Rady, posiadające wiedzę lub doświadczenie zawodowe w dziedzinie sanitarno-epizootycznej.

Członkom Rady będzie przysługiwał zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz diety na warunkach stosowanych przy podróżach służbowych pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej i określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy. Koszty obsługi administracyjno-biurowej Rady oraz zwrot kosztów i diet, o których mowa w akapicie wyżej, będą pokrywane z budżetu państwa ze środków będących w dyspozycji Głównego Inspektora.

2.2.9. Organem doradczo-opiniodawczym Głównego Inspektora w zakresie funkcjonowania laboratoriów dla celów kontroli urzędowych określonych w rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200), zwanym dalej "rozporządzeniem nr 882/2004", będzie – podobnie jak w dotychczasowym stanie prawnym – Rada do spraw Laboratoriów.

Obecnie Rada do spraw Laboratoriów, która stanowi organ doradczo-opiniodawczy Głównego Lekarza Weterynarii. Z uwagi na fakt, że zakres działania Głównego Inspektora będzie szerszy od zakresu działania Głównego Lekarza Weterynarii, również zakres działania Rady do spraw Laboratoriów stanowiącej organ doradczo-opiniodawczy Głównego Inspektora będzie odpowiednio

szerzy. Zasady powoływania członków Rady oraz jej funkcjonowania nie ulegną zmianie, w porównaniu z dotychczas działającą Radą do spraw Laboratoriów.

Przewiduje się, że Rada do spraw Laboratoriów będzie liczyła 7 członków. Kadencja tego organu będzie trwała 4 lata. Członków Rady do spraw Laboratoriów będzie powoływał i odwoływał minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek Głównego Inspektora, spośród osób wyróżniających się wiedzą oraz doświadczeniem zawodowym w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej. Członkowie Rady do spraw Laboratoriów będą wybierać z jej składu przewodniczącego i sekretarza.

Przewodniczący Rady do spraw Laboratoriów będzie mógł zapraszać na jej posiedzenia osoby niebędące członkami tej Rady, posiadające wiedzę lub doświadczenie zawodowe w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej.

Członkom Rady do spraw Laboratoriów będzie przysługiwał zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania oraz diety na warunkach stosowanych przy podróżach służbowych pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej i określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77 § 2 Kodeksu pracy.

Koszty obsługi administracyjno-biurowej Rady do spraw Laboratoriów oraz zwrot wymienionych kosztów i diet, o których mowa w akapicie poprzedzającym, będą pokrywane z budżetu państwa ze środków będących w dyspozycji Głównego Inspektora.

2.2.10. Kolejne uregulowanie będzie dotyczyło spraw związanych z działalnością wojewódzkiego inspektora.

Wojewódzki inspektor będzie podlegał Głównemu Inspektorowi. Terytorialny zakres działania wojewódzkiego inspektora będzie obejmował obszar jednego województwa. Wojewódzki inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców wojewódzkiego inspektora w liczbie nie większej niż czterech. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec wojewódzkiego inspektora będzie wykonywał Główny Inspektor. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec zastępcy wojewódzkiego inspektora wykonuje Główny Inspektor, z własnej inicjatywy lub na wniosek wojewódzkiego inspektora. Zaznaczyć należy, że wojewódzki inspektor będzie organem administracji niespolonej.

2.2.11. W kolejnym przepisie zostaną określone zadania wojewódzkiego inspektora. Przepis ten będzie stanowił, że wymieniony organ, w szczególności:

- 1) ustala kierunki działania i wydaje instrukcje i wytyczne, określające sposób postępowania powiatowych inspektorów na obszarze województwa w zakresie realizacji zadań Inspekcji, w tym w zakresie stosowania przepisów Unii Europejskiej lub sposobu realizacji celów w nich wyrażonych;
- 2) dokonuje oceny i analizy sytuacji w obszarach objętych zakresem działania Inspekcji, na

obszarze województwa;

- 3) kontroluje i koordynuje wykonywanie zadań przez powiatowych inspektorów na obszarze województwa;
- 4) może wydawać powiatowym inspektorom polecenia dotyczące podjęcia określonych czynności oraz żądać informacji z zakresu wykonywanych przez nich zadań;
- 5) dokonuje analiz i ocen sytuacji epizootycznej, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, pasz i wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji na obszarze województwa;
- 6) organizuje szkolenia;
- 7) nadzoruje na obszarze województwa działanie systemów informatycznych utworzonych i użytkowanych przez Inspekcję;
- 8) upoważnia jednostki organizacyjne do wykonywania badań sprzętu do stosowania środków ochrony roślin oraz nadzoruje wykonywanie tych badań;
- 9) sprawuje nadzór nad kontrolą obrotu, konfekcjonowania i prawidłowością stosowania środków ochrony roślin;
- 10) wydaje upoważnienia urzędowym akredytowanym kwalifikatorom i próbkobiorcom;
- 11) wydaje decyzje administracyjne akredytowanym laboratoriom nasiennym;
- 12) wydaje decyzje w zakresie automatycznego systemu pobierania próbek materiału siewnego;
- 13) wydaje upoważnienia dla prowadzących obrót i dostawców do wydawania etykiet;
- 14) wydaje decyzje administracyjne dotyczące stosowania materiału siewnego konwencjonalnego w gospodarstwach ekologicznych;
- 15) powołuje komisje egzaminacyjne w sprawie szkoleń w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa;
- 16) dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorstw i podmiotów przeprowadzających szkolenia z zakresu ochrony roślin, sprawuje nadzór nad tymi jednostkami oraz kontroluje prawidłowość prowadzenia przez te jednostki szkoleń;
- 17) upoważnia podmioty do wydawania paszportów roślin;
- 18) unieważnia wyniki oceny polowej i laboratoryjnej materiału siewnego wykonywanej przez podmioty akredytowane;
- 19) rozpatruje odwołania od decyzji powiatowych inspektorów;
- 20) wydaje decyzje w sprawie opłat sanacyjnych;
- 21) dokonuje oceny stanu zagrożenia upraw na terytorium województwa przez organizmy kwarantannowe oraz prowadzi ewidencję występowania tych organizmów;
- 22) przeprowadza badania laboratoryjne próbek roślin, produktów roślinnych i przedmiotów na obecność organizmów szkodliwych oraz materiału siewnego;
- 23) wydaje certyfikaty dla producentów stosujących zintegrowaną produkcję;
- 24) prowadzi działalność informacyjną z zakresu ochrony roślin i nasiennictwa;
- 25) sporządza sprawozdania i analizy z zakresu działalności wojewódzkiego inspektoratu;
- 26) wykonuje kontrolę jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych w produkcji i obrocie,

- w tym kontrolę artykułów rolno – spożywczych posiadających zarejestrowane na podstawie przepisów o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne albo będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami;
- 27) wykonuje kontrolę warunków składowania i transportu artykułów rolno – spożywczych;
  - 28) wydaje świadectwa pochodzenia mięsa wołowego z dorosłych osobników męskich, uprawniające do otrzymania refundacji wywozowych, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej dotyczących warunków udzielania specjalnych refundacji wywozowych do niektórych rodzajów wołowiny bez kości oraz w przepisach Unii Europejskiej dotyczących przyznawania specjalnych refundacji eksportowych w sektorze wołowiny i cielęciny;
  - 29) wykonuje kontrolę prawidłowości klasyfikacji tusz wołowych w systemie EUROP;
  - 30) wykonuje kontrolę jakości handlowej świeżych owoców i warzyw na rynku wewnętrznym zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 11, poz. 70, z późn. zm.);
  - 31) wykonuje kontrolę prawidłowości dokonywanych transakcji finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, realizowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, z wyłączeniem refundacji eksportowych oraz działań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich;
  - 32) wykonuje kontrole w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin;
  - 33) wydawanie pozwoleń na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji ekologicznej w przypadkach określonych w rozporządzeniu WE nr 889/2008, na wniosek o ich zastosowanie oraz odmowa wydania w/w pozwoleń lub ich cofnięcie;
  - 34) prowadzenie rejestru rzeczoznawców;
  - 35) prowadzi urzędowe działania w ramach systemu RASFF oraz innych systemów informatycznych;
  - 36) wykonuje inne zadania określone w przepisach odrębnych.

2.2.12. Wprowadzone zostanie wymaganie, zgodnie z którym Wojewódzki Inspektor lub co najmniej jeden z jego zastępców powinien być lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuł specjalisty z epizootologii i administracji weterynaryjnej lub higieny zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego albo prewencji weterynaryjnej i higieny pasz lub weterynaryjnej diagnostyki laboratoryjnej. Zastępcą wojewódzkiego inspektora będzie mogła być osoba, która spełnia wymagania określone w przepisach projektowanej ustawy dla zastępcy Głównego Inspektora. Inspekcja będzie realizować zadania wykonywane dotychczas przez wojewódzkiego lekarza weterynarii, wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i

nasiennictwa oraz wojewódzkiego inspektora jakości handlowej produktów rolno – spożywczych. Prawidłowe wykonywanie zadań wymaga, aby przynajmniej jedna osoba z kierownictwa wojewódzkiego inspektoratu bezpieczeństwa żywności posiadała wykształcenie lekarza weterynarii oraz tytuł specjalisty w wymienionych dziedzinach. Na podstawie przepisów dotychczasowych wymienione wymagania mają zastosowanie do Głównego Lekarza Weterynarii, wojewódzkiego, powiatowego i granicznego lekarza weterynarii oraz do zastępców wymienionych organów.

2.2.13. Wojewódzki inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektoratu bezpieczeństwa żywności, zwanego dalej „wojewódzkim inspektoratem”. Wojewódzkie inspektoraty będą stanowiły państwowe jednostki budżetowe.

2.2.14. Kolejna regulacja będzie dotyczyła spraw związanych z działalnością powiatowego inspektora. Powiatowy inspektor będzie podlegał wojewódzkiemu inspektorowi.

Powiatowy inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców powiatowego inspektora.

Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec powiatowego inspektora będzie wykonywał wojewódzki inspektor. Zaznaczyć należy, że powiatowy inspektor będzie organem administracji niezespółonej na szczeblu powiatu.

Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec zastępcy powiatowego inspektora będzie wykonywał wojewódzki inspektor, z własnej inicjatywy lub na wniosek powiatowego inspektora.

Powiatowy inspektor do ostatniego dnia lutego będzie przekazywał wojewódzkiemu inspektorowi informacje o realizacji zadań Inspekcji na obszarze objętym zakresem swojego działania, w poprzednim roku kalendarzowym. Informacje takie są przekazywane w każdym czasie na żądanie wojewódzkiego inspektora.

2.2.15. Powiatowym inspektorem będzie mogła być osoba, która:

- 1) jest lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuł specjalisty z epizootiologii i administracji weterynaryjnej lub higieny zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego albo prewencji weterynaryjnej i higieny pasz lub weterynaryjnej diagnostyki laboratoryjnej;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) nie była karana zakazem zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;
- 6) cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- 7) posiada co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym trzyletni staż pracy w administracji publicznej.

Zastępcą powiatowego inspektora będzie mogła być osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny,
- 2) posiada co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym trzyletni staż pracy w administracji publicznej, oraz
- 3) spełnia wymagania dla osoby będącej powiatowym inspektorem, o których mowa w akapicie poprzedzającym w pkt 2–6.

Wymogi powyższe w części są powtórzeniem wymagań określonych w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505, z późn. zm.). W części pierwowzorem tych wymagań są natomiast wymagania, które obecnie mają zastosowanie do powiatowego lekarza weterynarii. Powyższe wynika z faktu, że na szczeblu powiatowym Inspekcja będzie realizowała zadania, które na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów są wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną oraz jednostki terenowe Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych nie posiada struktur powiatowych realizujących zadania, które na podstawie projektowanej ustawy zostaną przekazane Inspekcji.

2.2.16. Powiatowy inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy powiatowego inspektoratu bezpieczeństwa żywności, zwanego dalej „powiatowym inspektoratem”. Powiatowe inspektoraty będą stanowiły państwowe jednostki budżetowe.

Powiatowy inspektor będzie wykonywał zadania należące w obecnym porządku prawnym do powiatowego lekarza weterynarii rozszerzone o obowiązki terenowych delegatur Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz o zadania IJHARS, a w szczególności:

1. zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;
2. wykonywanie badań kontrolnych zakażeń zwierząt;
3. monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i pasz;
4. badanie zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego;
5. kontroli na miejscu w zakresie przestrzegania wymogów wskazanych w załączniku II pkt A ust. 6-8 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31.01.2009, str. 16, z późn. zm.), jako specjalny organ kontroli, o którym mowa w art. 48 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania

rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 02.12.2009, str. 65);

6. sprawowanie nadzoru nad:
  - a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośredniej,
  - b) wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,
  - c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,
  - d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,
  - e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,
  - f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,
  - g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,
  - h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,
  - i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie,
  - j) utrzymywaniem, hodowlą, prowadzeniem ewidencji zwierząt doświadczalnych w jednostkach doświadczalnych, hodowlanych i u dostawców;
7. prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach;
8. prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji;
9. wykonuje zadania w zakresie kontroli fitosanitarnej roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w celu:
  - określenia stanu ich zdrowotności,
  - wyznaczenia obszarów wolnych od organizmów szkodliwych,
  - określenia spełnienia wymagań fitosanitarnych dla roślin wprowadzanych lub przemieszczanych,

- ustalenia zasięgu występowania i rozprzestrzeniania się organizmów kwarantannowych,
  - utrzymania statusu fitosanitarnego obszarów (strefy chronione, buforowe, obszary wolne od organizmów szkodliwych),
  - kontroli spełnienia warunków podczas prowadzenia prac badawczych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych;
10. dokonuje oceny stanu zagrożenia upraw na terytorium powiatu przez organizmy kwarantannowe oraz prowadzi ewidencję występowania tych organizmów;
  11. wydaje decyzje administracyjne w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych oraz kontroluje wykonanie obowiązków określonych w decyzjach administracyjnych w sprawie postępowania kwarantannowego;
  12. wydaje świadectwa fitosanitarne i paszporty roślin oraz zaświadczenia;
  13. pobiera próbki roślin, produktów roślinnych i przedmiotów do badań fitosanitarnych oraz nasiennych;
  14. przeprowadza badania laboratoryjne na obecność organizmów szkodliwych;
  15. wydaje decyzje administracyjne dotyczące rejestracji i wyrejestrowania podmiotów będących pod jego nadzorem;
  16. dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania i obrotu środkami ochrony roślin;
  17. prowadzi kontrole obrotu i stosowania środków ochrony roślin oraz wydaje decyzje nakazujące wycofanie środków ochrony roślin z obrotu i stosowania;
  18. kontroluje wykonywanie badań przez jednostki upoważnione do badania sprawności technicznej opryskiwaczy;
  19. pobiera próbki do urzędowych badań jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu oraz do urzędowych badań pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych;
  20. prowadzi zagadnienia związane z Integrowaną Produkcją;
  21. kontroluje wykonanie obowiązków nałożonych w drodze decyzji administracyjnych;
  22. przyjmuje wnioski i dokonuje oceny polowej materiału siewnego;
  23. przeprowadza kontrolę obrotu materiałem siewnym i wydaje w tej sprawie decyzje administracyjne;
  24. kontroluje uprawy winorośli pod kątem przepisów o nasiennictwie;
  25. prowadzi rejestrację występowania i sygnalizację zabiegów ochrony roślin;
  26. kontrola prawidłowości klasyfikacji tusz wieprzowych w systemie EUROP;
  27. dokonywanie oceny jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych oraz wydawanie świadectw jakości handlowej;
  28. wydawanie zezwoleń o których mowa w art. 11 rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia

Rady WE nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L 162 z 24.06.2008, str. 6, z późn. zm.).

29. kontroluje zgodność procesu produkcji ze specyfikacją artykułów rolno – spożywczych;
30. wykonuje kontrolę jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych w produkcji i obrocie, w tym kontrolę artykułów rolno – spożywczych posiadających zarejestrowane na podstawie przepisów o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne albo będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami
31. wykonuje zadania delegowanych przez Głównego Inspektora na podstawie przepisów ustawy o rolnictwie ekologicznym.

2.2.17. Kolejne przepisy będą dotyczyły spraw związanych z działalnością granicznego inspektora.

Graniczny inspektor będzie podlegał Głównemu Inspektorowi. Graniczny inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców granicznego inspektora. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec granicznego inspektora będzie wykonywał Główny Inspektor.

Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec zastępcy granicznego inspektora będzie wykonywał Główny Inspektor, z własnej inicjatywy lub na wniosek granicznego inspektora.

2.2.18. Granicznym inspektorem będzie mogła być osoba, która:

- 1) jest lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuł specjalisty z epizootiologii i administracji weterynaryjnej lub higieny zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) nie była karana zakazem zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;
- 6) cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- 7) posiada co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym trzyletni staż pracy w administracji publicznej.

Wymogi powyższe w części są powtórzeniem wymagań określonych w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. W części pierwowzorem tych wymagań są natomiast wymagania, które na podstawie przepisów dotychczasowych wymienione wymagania mają zastosowanie do granicznego lekarza weterynarii. Powyższe wynika z faktu, że na szczeblu granicznym Inspekcja będzie realizowała zadania, które na podstawie przepisów dotychczasowych są wykonywane przez graniczne inspektoraty weterynarii wchodzące w skład Inspekcji Weterynaryjnej

oraz jednostki terenowe Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa i Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych w zakresie kontroli granicznej.

Zastępcą granicznego inspektora będzie mogła być osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny,
- 2) posiada co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym trzyletni staż pracy w administracji publicznej, oraz
- 3) spełnia wymagania dla osoby będącej powiatowym inspektorem, o których mowa w akapicie poprzedzającym w pkt 2–6.

2.2.19. Graniczny inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy granicznego inspektoratu bezpieczeństwa żywności, zwanego dalej „granicznym inspektorem”. Projektowana ustawa rozstrzygnie, że w ramach granicznego inspektoratu funkcjonują graniczne posterunki kontroli, tworzone oraz zatwierdzane na podstawie przepisów odrębnych.

W kolejnym przepisie zostaną określone zadania granicznego inspektora. Przepis ten będzie stanowił, że wymieniony organ, w szczególności:

1. przeprowadzanie weterynaryjnej kontroli granicznej zwierząt, środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz pasz;
2. przeprowadzanie granicznej kontroli fitosanitarnej roślin, produktów roślinnych i przedmiotów importowanych z państw trzecich;
3. wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach w sprawie postępowania z roślinami, produktami roślinnymi importowanymi z państw trzecich;
4. przeprowadzanie granicznej kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
5. przeprowadzanie granicznej kontroli jakości handlowej świeżych owoców i warzyw przywożonych i wywożonych z terenu polski zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r. organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 11, poz. 70, z późn. zm.).

2.2.20. Kolejny przepis będzie wymieniał kategorie podmiotów wykonujących zadania organów Inspekcji oraz określał w szczególności zasady wykonywania tych zadań przez wymienione podmioty oraz ochrony prawnej tych podmiotów. Zadania organów Inspekcji będą wykonywali:

- 1) osoby zatrudnione w Inspekcji;
- 2) lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania określonych czynności urzędowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- 3) inne osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne wyznaczone lub upoważnione do

wykonywania określonych czynności (działań) urzędowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa powyżej, będą wykonywały powierzone czynności (działania) pod nadzorem i w imieniu organów Inspekcji. Lekarze weterynarii zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych Inspekcji oraz lekarze weterynarii, o których mowa pkt 2, będą urzędowymi lekarzami weterynarii.

2.2.21. Siedziby wojewódzkich inspektorów oraz nazwy, siedziby i terytorialny zakres działania powiatowych inspektoratów i granicznych inspektorów określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, biorąc pod uwagę:

- 1) zasadniczy podział terytorialny państwa;
- 2) możliwości finansowe i organizacyjne Inspekcji;
- 3) potrzebę zapewnienia realizacji zadań Inspekcji na obszarze całego kraju oraz na jego granicach.

Zakres działania powiatowego inspektora będzie mógł obejmować kilka powiatów położonych na obszarze tego samego województwa. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze zarządzenia, organizację wojewódzkich inspektoratów, powiatowych inspektoratów i granicznych inspektoratów oraz laboratoriów Inspekcji.

Do wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów nie będą miały zastosowania przepisy ustawy o finansach publicznych nakładające obowiązek nadania statutu jednostce budżetowej. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Wszystkie elementy statutu określone w wymienionym art. 11 ust. 2 ustawy (nazwa, siedziba i przedmiot działalności), a także organizacja wewnętrzna wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów, będą wynikały z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, to jest z projektowanej ustawy oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Ponadto, określanie statutów odrębnie dla każdej z wymienionych jednostek organizacyjnych mogłoby utrudniać jednolitą w skali kraju organizację i działanie jednostek terenowych Inspekcji.

2.2.22. Przepisy dotyczące organizacji i funkcjonowania Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności obejmą swoim zakresem również kwestie organizacyjne związane z utworzeniem tych jednostek. Zatem przewiduje się w nich zniesienie z dniem 1 stycznia 2012 r. następujących centralnych organów administracji rządowej Głównego Lekarza Weterynarii, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, a także wojewódzkich lekarzy weterynarii, powiatowych lekarzy weterynarii i granicznych lekarzy weterynarii, wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa oraz wojewódzkich

inspektorów jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych. Ponadto z dniem 1 stycznia 2012 r. zostaną zlikwidowane Główny Inspektorat Weterynarii, wojewódzkie inspektoraty weterynarii, powiatowe inspektoraty weterynarii oraz graniczne inspektoraty weterynarii, w tym graniczne posterunki kontroli, Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, delegatury zamiejscowe Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych oraz wojewódzkie inspektoraty jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych i ich oddziały. Oznacza to, że Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii powstaje jako jednostka nowa, a nie poprzez przekształcenie wyżej wymienionych jednostek. Te ulegną z mocy prawa likwidacji.

2.2.23. Projekt ustawy ureguje również kwestie stosunków pracowniczych pracowników zatrudnionych w likwidowanych jednostkach oraz przeniesienia składników majątkowych likwidowanych jednostek. Zostaną również określone zasady na jakich ma się opierać uzyskanie statusu pracownika nowych jednostek oraz nabycie przez nie majątku.

Przewiduje się powołanie Pełnomocnika do spraw organizacji Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności. Do zadań Pełnomocnika należeć będzie zorganizowanie tych jednostek poprzez przygotowanie propozycji w zakresie rozmieszczenia organów Inspekcji i terytorialnego zakresu ich działania, poprzez podejmowanie czynności związanych z przekazaniem jednostkom organizacyjnym Inspekcji nieruchomości oraz pozostałego mienia, które przeszło w trwałą zarząd lub zarząd tych jednostek, uregulowanie stosunków pracy z pracownikami likwidowanych jednostek oraz podejmowanie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia działalności Inspekcji. Instytucja Pełnomocnika, w założeniu projektodawcy, zostanie powołana w celu zapewnienia zorganizowania nowej Inspekcji z jednoczesnym zapewnieniem ciągłości realizacji zadań wynikających z zakresu działania dotychczasowych instytucji, które, jak wyżej wspomniano, mają ulec likwidacji. Zapewnienie tej płynności wydaje się konieczne ze względu na potrzebę uniknięcia chaosu organizacyjnego, który mógłby zaistnieć w przypadku likwidacji dotychczasowych i jednoczesnym powołaniu nowych jednostek, bez podjęcia uprzednich działań organizacyjnych w zakresie regulacji statusu pracowników oraz stosunków majątkowych. W zamiarze projektodawcy z chwilą likwidacji, z mocy prawa, wskazanych w projekcie ustawy jednostek, nowe instytucje powinny być przygotowane w sensie organizacyjnym, kadrowym oraz majątkowym do realizacji wyznaczonych przepisami zadań. W projekcie przyjęto bowiem, że z dniem wejścia w życie ustawy organy nowej Inspekcji przejmą prowadzenie wszelkich spraw prowadzonych przez właściwe organy Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych. W ramach przejścia prowadzenia spraw nastąpi przejście wszelkiej dokumentacji w formie papierowej lub w formie danych zapisanych na elektronicznych nośnikach informacji, prowadzonych rejestrów, wykazów, wydruków, list, korespondencji, zbiorczych

opracowań i materiałów informacyjnych lub szkoleniowych. Możliwość w miarę bezkolizyjnego przejścia zadań realizowanych w strukturze nowej jednostki musi być zatem poprzedzona sekwencją czynności organizacyjnych, logistycznymi, a także prawnych umożliwiającymi wykonywanie przez nią zadań z chwilą jej powołania. Takiemu rozwiązaniu służy również określona w projekcie ustawy koncepcja regulacji stosunków pracowniczych. Pracownicy dotychczasowych Inspekcji, co do zasady, z dniem 1 stycznia 2012 r. mają stać się pracownikami Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii. Pracownikom tym Pełnomocnik jest zobowiązany zaproponować, w terminie do dnia 1 października 2011, nowe warunki pracy i płacy w ramach zatrudnienia od dnia 1 stycznia 2011 r. w nowoutworzonych jednostkach. Pracownicy ci, w terminie miesiąca od dnia otrzymania oświadczenia Pełnomocnika zawierającego propozycje nowych warunków pracy i płacy, składają Pełnomocnikowi oświadczenia o przyjęciu albo odmowie ich przyjęcia. W razie niezłożenia oświadczenia w terminie, przyjmuje się, że pracownik odmawia przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy. Natomiast w przypadku niezaproponowania przez Pełnomocnika w określonym w projekcie terminie nowych warunków pracy i płacy albo niezgodnienia nowych warunków pracy i płacy dotychczasowe stosunki pracy pracowników wygasają z dniem 31 grudnia 2011 r. Należy również zwrócić uwagę, że zachowano równocześnie możliwość wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem za wypowiedzeniem na zasadach ogólnych Kodeksu pracy. Powyższe rozwiązanie ma realizować dwa zasadnicze cele. Po pierwsze, możliwość ukształtowania przez Pełnomocnika struktury zatrudnienia w nowych jednostkach poprzez propozycje nowych warunków pracy, np.; co do zakresu zadań, miejsca jej wykonywania, itp.; (ewentualnie możliwość niezłożenia propozycji w tym zakresie). Projektodawca zakłada przy tym, że w strukturze zatrudnienia w nowopowstałych jednostkach nastąpi przesunięcie w kierunku zwiększenia zatrudnienia na stanowiskach związanych z wykonywaniem merytorycznych zadań tych jednostek, kosztem zatrudnienia w dotychczasowych jednostkach na stanowiskach związanych z ich obsługą administracyjną i logistyczną. Jednocześnie proponowane rozwiązania mają na celu zapewnienie ochrony pracowników nie mniejszej niż rozwiązania określone w przepisach Kodeksu pracy, ze względu na zaproponowany w projekcie okres pomiędzy terminem ewentualnego niezłożenia propozycji nowych warunków pracy i płacy albo odmowy ich przyjęcia, a ustaniem stosunku pracy z tego powodu.

2.2.24. W założenie zachowania ciągłości procesów związanych z zadaniami likwidowanych jednostek i płynnego przejścia realizacji tych zadań przez jednostki utworzone wpisuje się również grupa przepisów projektu ustawy, dotyczących kwestii właściwości organów w stosunku do spraw będących w toku, przekazywania dokumentów oraz przepisów dotyczących trwałości rozstrzygnięć zapadłych w trakcie działania likwidowanych jednostek. W związku z tym, zgodnie z projektem postępowania niezakończone decyzją ostateczną, prowadzone przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, z dniem wejścia w życie ustawy, będą prowadziły organy Inspekcji

Bezpieczeństwa Żywności stosownie do swojej właściwości. Zatem mimo prawnej likwidacji dotychczasowych organów prowadzących postępowania, projektodawca przyjął, jako rozwiązanie optymalne organizacyjnie oraz słuszne z punktu widzenia podmiotów zainteresowanych, jest sytuacja kontynuowania tych postępowań przez organy powoływanej Inspekcji, stosownie do swojej właściwości. Wyrazem dążenia przez projektodawcę, z jednej strony do zachowania trwałości rozstrzygnięć zapadłych w okresie działania likwidowanych Inspekcji, z drugiej - do nieobciążania podmiotów koniecznością aktualizacji lub potwierdzania nabytych uprawnień jest przepis stanowiący, że świadectwa zdrowia, weterynaryjne dokumenty identyfikacyjne, świadectwa jakości handlowej, paszporty, świadectwa fitosanitarne, zaświadczenia potwierdzające spełnienie wymagań specjalnych, dotyczących miejsca uprawy lub wytwarzania roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, świadectwa oceny polowej, świadectwa oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka, informacje o dyskwalifikacji materiału siewnego oraz inne zaświadczenia, dokumenty znaki, numery wydane albo nadane, na podstawie obowiązujących przepisów, przez organy dotychczasowych Inspekcji zachowują ważność.

2.2.25. Jeżeli bezpośrednio stosowane przepisy Unii Europejskiej dotyczące zakresu zadań Inspekcji nakładają obowiązek podjęcia określonych czynności lub wykonania określonych obowiązków przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwą władzę albo właściwy organ, albo określają uprawnienia państwa członkowskiego Unii Europejskiej, właściwej władzy, albo właściwego organu, to te czynności, obowiązki i uprawnienia będzie wykonywał powiatowy inspektor, chyba że obowiązujące przepisy ustanowią właściwość innego organu Inspekcji.

Jeżeli bezpośrednio stosowane przepisy Unii Europejskiej nakładają obowiązek podjęcia określonych czynności lub wykonania określonych obowiązków przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, właściwą władzę albo właściwy organ, albo określają uprawnienia państwa członkowskiego Unii Europejskiej, właściwej władzy, albo właściwego organu w zakresie zadań Inspekcji dotyczących kontroli granicznej, to te czynności, obowiązki i uprawnienia będzie wykonywał graniczny inspektor, chyba że obowiązujące przepisy ustanowią właściwość innego organu Inspekcji.

Jeżeli z przepisów Unii Europejskiej, o których mowa w akapitach poprzedzających, wynika konieczność albo możliwość ustanowienia lub stwierdzenia indywidualnych obowiązków albo uprawnień adresatów tych przepisów, powiatowy inspektor albo graniczny inspektor, stosownie do swojej właściwości, będą wydawali w takich sprawach decyzje administracyjne.

2.3. Rozdział 3 projektowanej ustawy „Zasady i tryb przeprowadzania kontroli”

W rozdziale tym zostaną skonsolidowane dotychczasowe przepisy dotyczące przeprowadzania kontroli przez Inspekcję Weterynaryjną, Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz

Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie zadań tej Inspekcji przejmowanych przez Państwową Inspekcję Bezpieczeństwa Żywności.

2.3.1. Przy przeprowadzaniu kontroli w zakresie realizacji zadań Inspekcji, organy Inspekcji, upoważnieni przez nie pracownicy Inspekcji lub inne osoby fizyczne upoważnione przez te organy do przeprowadzenia czynności związanych z kontrolą będą uprawnione do:

- 1) wstępu, w każdym czasie, na teren nieruchomości, do pomieszczeń, obiektów lub ich części, za wyjątkiem mieszkań;
- 2) kontroli instalacji, urządzeń lub środków transportu;
- 3) przeprowadzania niezbędnych badań i pobierania nieodpłatnie próbek do badań;
- 4) żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli;
- 5) żądania okazywania lub udostępniania dokumentów lub danych informatycznych w zakresie objętym przedmiotem kontroli;
- 6) sporządzenia niezbędnych kopii dokumentów lub danych informatycznych, potwierdzonych przez podmiot kontrolowany lub osobę upoważnioną;
- 7) podejmowania innych czynności zmierzających do ustalenia stanu prawnego lub faktycznego w zakresie objętym przedmiotem kontroli.

W przypadku konieczności stałego wykonywania czynności związanych z kontrolą podmioty kontrolowane będą obowiązane do nieodpłatnego:

- 1) udostępniania pomieszczeń biurowych, laboratoryjnych, socjalnych i magazynowych;
- 2) odpowiedniego zabezpieczenia i wyposażenia stanowisk pracy dla przeprowadzających kontrolę.

Czynności kontrolne będą przeprowadzane w sposób jak najmniej zakłócający funkcjonowanie podmiotu kontrolowanego.

2.3.2. Kontrola będzie przeprowadzana w obecności kierownika podmiotu kontrolowanego albo osoby przez niego upoważnionej na zasadach określonych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Osoba wykonująca czynności kontrolne będzie obowiązana przy wykonywaniu czynności kontrolnych nosić na widocznym miejscu odznakę identyfikacyjną. Pracownicy Inspekcji podczas wykonywania kontroli granicznej będą obowiązani do noszenia umundurowania oraz noszenia na widocznym miejscu odznaki identyfikacyjnej.

2.3.3. Jeżeli przepisy odrębne nie będą stanowiły inaczej, z przeprowadzonej kontroli będzie sporządzany protokół kontroli zawierający w szczególności:

- 1) elementy wymagane zgodnie z przepisami ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego;
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, ze wskazaniem dni przerw w kontroli;

- 3) określenie przedmiotu kontroli;
- 4) wzmiankę o doręczeniu podmiotowi kontrolowanemu protokołu kontroli.

Protokół kontroli będzie sporządzany w co najmniej dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu kontroli przekazuje się podmiotowi kontrolowanemu za pokwitowaniem, drugi włącza się do akt kontroli.

2.3.4. Jeżeli będzie to niezbędne do przeprowadzenia czynności związanych z kontrolą, będzie można dokonać zabezpieczenia dowodów na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu. Zabezpieczenia nie będzie stosowało się, jeżeli dowód stanowią artykuły rolno-spożywcze albo produkty pochodzenia zwierzęcego ulegające szybkim zmianom biochemicznym. Na postanowienie o zabezpieczeniu będzie przysługiwało zażalenie.

2.3.5. Organ Inspekcji będzie mógł wystąpić do właściwego miejscowo komendanta Policji z wnioskiem o pomoc, jeżeli będzie to niezbędne do przeprowadzenia kontroli. Na wniosek organu Inspekcji właściwy miejscowo komendant Policji będzie zapewniał pomoc przy przeprowadzeniu kontroli.

2.3.6. W przypadku kontroli podmiotów przeprowadzanych przez organy dotychczasowych Inspekcji, założono, że z dniem wejścia w życie ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności, będą się one toczyć na podstawie przepisów tej ustawy, czym z kolei projektodawca dał wyraz woli uniknięcia sytuacji dualizmu prawnego (działania w określonej grupie przypadków przepisów uchylanych) i wprowadzenia jednocześnie i powszechnie jednolitych standardów w obszarze czynności związanych z kontrolą. Zgodnie z projektowaną ustawą zezwolenia na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu wydane na podstawie dotychczasowych przepisów przez ministra właściwego do spraw rolnictwa zachowują ważność, co oznacza przyjęcie zasady trwałości wydanych decyzji i tym samym nabytych przez określone podmioty uprawnień. Analogiczne postąpiono w przypadku pozwoleń na wprowadzenie nawozów do obrotu.

2.4. Rozdział 4 projektowanej ustawy „Weterynaryjne świadectwa zdrowia oraz zaświadczenia o spełnianiu minimalnych standardów co do higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie”

Przepisy tego rozdziału zostaną przeniesione w całości z rozdziału 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.). Nie przewiduje się zmian dotychczas obowiązujących w tym zakresie przepisów.

W szczególności, w niniejszym rozdziale w projektowanej ustawie zostanie przewidziane upoważnienie ustawowe dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia

wykonawczego tożsamego pod względem podmiotowym i przedmiotowym z delegacją zawartą w art. 29 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku o Inspekcji Weterynaryjnej.

W związku z szerszym zakresem zadań Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności w porównaniu z Inspekcją Weterynaryjną, dodany zostanie przepis precyzujący, że nie zmienia się zakres zastosowania norm określonych w przepisach tego rozdziału, w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym. Przepis ten, umieszczony na początku rozdziału, będzie stanowił, że świadectwo zdrowia w rozumieniu przepisów niniejszego rozdziału oznacza świadectwo zdrowia wydawane w zakresie realizacji zadań Inspekcji.

2.5. Rozdział 5 projektowanej ustawy „Opłaty”

2.5.1. Do niniejszego rozdziału projektowanej ustawy zostanie przeniesiona w całości treść przepisów z rozdziału 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W szczególności, w rozdziale tym zostanie przewidziane upoważnienie ustawowe do wydania przez ministra właściwego do spraw rolnictwa rozporządzenia, tożsame pod względem podmiotowym i przedmiotowym z delegacją zawartą w art. 33 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku o Inspekcji Weterynaryjnej.

Konieczne będzie jednak wprowadzenie zmian brzmienia tych przepisów, mających na celu jasne określenie przedmiotu opłat, w związku z szerszym zakresem zadań Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności w porównaniu z Inspekcją Weterynaryjną. Ponadto w przypadku czynności dotychczas wykonywanych przez Inspekcję Weterynaryjną planuje się, na wniosek organizacji społeczno-zawodowych, a także w związku z rozszerzeniem katalogu czynności wykonywanych dotychczas przez tę inspekcję, rozszerzenie katalogu zadań powierzonych lekarzom weterynarii wolnej praktyki w zakresie sprawowania nadzoru m.in. nad działalnością marginalną, lokalną i ograniczoną.

W przepisie dotyczącym wynagrodzeń za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii proponuje się, w związku z postulatami organizacji społeczno-zawodowych, określenie terminu płatności na nie dłuższy niż 30 dni od ich wykonania. Ponadto przewiduje się stworzenie normy prawnej umożliwiającej zwiększenie stawek opłat i wynagrodzeń za wykonywanie czynności w soboty, niedziele, święta oraz w godzinach nocnych.

2.5.2. W projekcie zostanie wprowadzony przepis odsyłający do przepisów odrębnych w zakresie opłat pobieranych przez Inspekcję na podstawie tych przepisów. Przepis ten będzie stanowił, że Inspekcja pobiera opłaty określone w przepisach odrębnych.

Opłaty będą pobierane m.in. na podstawie przepisów o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, przepisów o nasiennictwie oraz przepisów o ochronie roślin.

2.6. Rozdział 6 projektowanej ustawy „Systemy wymiany informacji”

Do niniejszego rozdziału projektowanej ustawy zostanie przeniesiona w całości treść przepisów z rozdziału 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.). Nie przewiduje się zmian w treści tych przepisów w porównaniu do dotychczasowego stanu prawnego.

2.7. Rozdział 7 projektowanej ustawy „Wojskowa Inspekcja Weterynaryjna”

Rozdział ten będzie zawierał przepisy dotyczące zadań i organizacji Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej. Wojskowa Inspekcja Weterynaryjna w dotychczasowym stanie prawnym działa na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o *Inspekcji Weterynaryjnej*. Wojskowa Inspekcja Weterynaryjna będzie realizowała te same zadania, jak w dotychczasowym stanie prawnym.

Szef Służby Weterynaryjnej - Inspektor Weterynaryjny Wojska Polskiego będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej.

Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, organizację oraz szczegółowe warunki i tryb wykonywania zadań przez Wojskową Inspekcję Weterynaryjną, uwzględniając rodzaj i charakter zadań, kompetencje i wymagania niezbędne do sprawowania nadzoru oraz możliwość skutecznego wykonywania tych zadań.

2.8. Rozdział 8 projektowanej ustawy „Przepisy karne”

Do niniejszego rozdziału projektowanej ustawy zostanie przeniesiona w całości treść przepisu karnego zawartego w rozdziale 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, z uwzględnieniem koniecznego dostosowania do katalogu osób i jednostek organizacyjnych wykonujących zadania Inspekcji.

Kto udaremnia lub utrudnia działalność organów Inspekcji będzie podlegał karze pieniężnej w drodze decyzji administracyjnej, nakładanej przez organ Inspekcji.

Proponuje się, aby za uniemożliwienie kontroli kara pieniężna wynosiła do dwudziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej, a za utrudnianie kontroli do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, z tym że minimalna kara nie może być niższa niż 500 zł.

VI. Zakres niezbędnych zmian legislacyjnych, które zostaną wprowadzone w odrębnej ustawie, to jest w ustawie - Przepisy wprowadzające ustawę o Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności

Proponowana konsolidacja Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno–Spożywczych będzie wiązała się z przeniesieniem niektórych zadań związanych z zadaniami realizowanymi przez Inspekcję pomiędzy działami administracji rządowej, z działu rynki rolne do działu rolnictwo. W tym celu niezbędna będzie nowelizacja ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.). Konsolidacja wymienionych instytucji spowoduje także konieczność uchylecia lub zmiany szeregu innych przepisów prawnych, a w szczególności dotyczących ustroju (organizacji, zadań, kompetencji i prawnych form działania) tych instytucji.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy niektórych ustaw z zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z brzmieniem projektu ulegają głębszej nowelizacji, w szczególności ustawa o ochronie roślin oraz ustawa o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych. O ile w przypadku regulacji w zakresie spraw związanych z ochroną zdrowia zwierząt, zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt oraz pasz, czyli obszaru szeroko rozumianej administracji weterynaryjnej nie istnieje potrzeba ustanawiania przepisów dotyczących przesunięć zadań i kompetencji na powiatowych albo granicznych inspektorów bezpieczeństwa żywności (ograniczając się jedynie do stosownej zmiany nazewnictwa), to w przypadku regulacji dotyczących jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych, regulacji poszczególnych rynków, na które rozciągają się kompetencje nadzorcze Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych oraz regulacji prawnych z obszaru ochrony roślin należało zmienić nie tylko nazwę, ale również usytuowanie organu w strukturze Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności odpowiedzialnego za realizację określonego zadania. Zatem, poza utworzeniem nowej Inspekcji, najistotniejsze zmiany, stanowiące również zasadniczy sens reformowania struktur Inspekcji podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi polegają na przeniesieniu części zadań z zakresu ochrony roślin, nasiennictwa oraz kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych na poziom struktur powiatowych (jak obecnie w obszarze weterynarii). W związku z tym zadania z zakresu między innymi kontroli fitosanitarnej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów w miejscach ich wytwarzania, składowania i przechowywania, a także środków transportu służących do ich przewożenia, wystawiania świadectw fitosanitarnych i zaświadczeń, kontroli nad zabiegami oczyszczania, odkażania i przerobu płodów rolnych, odkażania gleby, obiektów, przedmiotów i środków transportu oraz zachowania przerwy w uprawie w związku z nałożoną kwarantanną, prowadzenia ewidencji występowania organizmów kwarantannowych, pobierania prób gleby, podłoży, roślin, produktów roślinnych i przedmiotów do badań laboratoryjnych, wydawania paszportów roślin i etykiet urzędowych, przyjmowania i

rozpatrywania wniosków o wpis do rejestru producentów, eksporterów, importerów oraz dystrybutorów roślin i produktów roślinnych, ewidencjonowania przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin poprzez wpisywanie ich do rejestru działalności regulowanej oraz kontrolowanie tych przedsiębiorców, kontroli jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu, kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin, monitorowania zużycia środków ochrony roślin, kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych, czynności z zakresu nadzoru nad rynkami owoców i warzyw, chmielu, wina i innymi, w tym wydawanie certyfikatów, przyjmowania zgłoszeń, prowadzenia rejestrów itp. po utworzeniu Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności będą realizowane przez powiatowe inspektoraty albo w punktach kontroli granicznej. Natomiast wojewódzki inspektor bezpieczeństwa żywności jako organ wyższego stopnia w stosunku do powiatowych inspektorów, poza nielicznymi, określonymi precyzyjnie w ustawach zadaniami i kompetencjami, będzie działał przede wszystkim jako organ odwoławczy w zakresie procedur administracyjnych i jako organ nadzorujący w zakresie prawidłowości realizacji zadań merytorycznych przez powiatowych inspektorów.

Uchylenie przepisów ustawowych dotyczących organizacji instytucji zajmujących się bezpieczeństwem żywności

Konsolidacja wyżej wymienionych inspekcji wiązać się będzie z koniecznością uchylenia dotychczasowych przepisów dotyczących organizacji konsolidowanych instytucji. W związku z powyższym uchylona zostanie ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.) oraz określone przepisy zawarte w:

- 1) rozdziale 5 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.);
- 2) rozdziale 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.).

Powołanie Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności, której terenowe organy będą zaliczone w skład niezespolonej administracji rządowej, będzie wymagało zmian w przepisach ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206).

Dodatkowo, zmian będą wymagały niektóre szczegółowe regulacje zawarte w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505, z późn. zm.), dotyczące w szczególności nawiązania stosunku pracy z osobami sprawującymi określone funkcje w Inspekcji Weterynaryjnej.

Zmiany przepisów ustawowych dotyczących zadań, kompetencji i prawnych form działania inspekcji zajmujących się bezpieczeństwem żywności

W zakresie regulacji dotyczących zadań, kompetencji i prawnych form działania inspekcji zajmujących się bezpieczeństwem żywności zmiany legislacyjne obejmą w szczególności przepisy zawarte w następujących ustawach:

- 1) z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225, z późn. zm.);
- 2) z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r., Nr 133, poz. 849, z późn. zm.);
- 3) z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.);
- 4) z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271, z późn. zm.);
- 5) z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.);
- 6) z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.);
- 7) z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2009 r. Nr 116, poz. 976);
- 8) z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.);
- 9) z dnia 21 stycznia 2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późn. zm.);
- 10) z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.);
- 11) z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.);
- 12) z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. 2004 r. Nr 16, poz. 145, z późn. zm.);
- 13) z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);
- 14) z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033);
- 15) z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z późn. zm.);
- 16) z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. Nr 208, poz. 1539, z późn. zm.);

- 17) z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 11, poz. 70 z późn. zm.);
- 18) z dnia 22 stycznia 2004 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. Nr 34, poz. 292, z późn. zm.);
- 19) z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975);
- 20) z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (D. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 68, z późn. zm.);
- 21) z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U Nr 63, poz. 394);
- 22) z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych (Dz. U. Nr 42, poz. 471, z późn. zm.);
- 23) z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz. U. Nr 91, poz. 740);
- 24) z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 233, z późn. zm.);
- 25) z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1702, z późn. zm.);

Inne zmiany legislacyjne

Zmiany legislacyjne obejmą również szereg aktów wykonawczych do wyżej wymienionych ustaw.

Wydania nowego rozporządzenia będą wymagały również niektóre akty wykonawcze wydane na podstawie art. 95 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.).

W związku z konsolidacją inspekcji zmiany będzie wymagał art. 84a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.), dotyczący przeprowadzania kontroli u przedsiębiorcy.

Przedmiotowy projekt założeń do ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności jest ujęty w planie prac Rządu na drugą połowę 2010 r.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt prawny

Projektowana konsolidacja będzie miała wpływ na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu artykułami rolno-spożywczymi. Jednakże nowe regulacje powinny obniżyć obciążenia administracyjne funkcjonowania producentów rolnych i producentów żywności. Włączenie do scentralizowanej pionowej struktury Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności wojewódzkich inspektoratów, działających dotychczas w ramach administracji zespolonej w województwie, skutkuje zmianą w zakresie zadań wojewody.

Projektowana ustawa będzie przede wszystkim oddziaływać na organy i pracowników Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych oraz podmioty kontrolowane przez poszczególne Inspekcje.

Konsolidacja jednostek Inspekcyjnych daje możliwość istotnej poprawy struktury zatrudnienia, w której obecnie, ze względu na rozproszenie jednostek organizacyjnych, dużą pozycję w ogólnej liczbie personelu stanowią osoby zatrudnione na stanowiskach obsługowych i pomocniczych. Biorąc pod uwagę dotychczasową i planowaną organizację Inspekcji, przyjęto następujący model średniego zatrudnienia w jednostce centralnej i jednostkach terenowych:

Jednostka	Kierownik	Zastępcy	Pracownicy merytoryczni	Pracownicy obsługi	Razem
Główny Inspektorat	1	5	180	25	211
Wojewódzki Inspektorat	1	4	65	9	79
Powiatowy Inspektorat	1	3	15	3	22
Graniczny Inspektorat	1	3	15	3	22

Dominującą pozycję w strukturze zatrudnienia stanowią będą pracownicy jednostek terenowych (wojewódzkich, powiatowych oraz granicznych inspektoratów), bezpośrednio związani z wykonywaniem czynności kontrolnych.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego, natomiast w zakresie zmian związanych z kontrolą jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych będzie miała wpływ na dochody i wydatki budżetu państwa. Związane jest to z rozszerzeniem dotychczasowej struktury Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno –

Spożywczych oraz Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, które opierały działalność na wojewódzkich strukturach, a w projektowanej strukturze inspektorzy znający specyfikę tej kontroli zostaną zatrudnieni również na poziomie powiatów oraz w granicznych inspektoratach nowej Inspekcji. Wpływy do budżetu będą związane z uszczelnieniem kontroli, a co za tym idzie większym oddziaływaniem na producentów niespełniających wymagań w zakresie objętym nadzorem Inspekcji. Jednocześnie lepsza organizacja pracy pozwoli na ograniczenie wydatków budżetowych poprzez dokonanie szeregu oszczędności m.in. w zakresie ograniczenia kosztów dojazdów i diet, a także pełniejsze wykorzystanie bazy laboratoryjnej oraz zasobów kadrowych i majątkowych. Połączona baza laboratoryjna pokryje zapotrzebowanie analityczne wynikające z kontroli planowych i doraźnych oraz z obowiązujących aktów prawnych. Jednocześnie, konsolidacja bazy laboratoryjnej spowoduje lepsze wykorzystanie specjalistycznego sprzętu i kadry analitycznej. Nastąpi przesunięcie środków przeznaczonych na kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych z części budżetu, której dysponentem jest wojewoda do części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa. Racjonalizacja kosztów, organizacji pracy, wykorzystania personelu i bazy laboratoryjnej, pozwoli perspektywicznie na ograniczenie wydatków budżetowych.

Konieczne będzie zwiększenie w budżecie środków na wynagrodzenia pracowników nowej Inspekcji, co jest związane z aktualnie niskim uposażeniem pracowników dotychczasowych Inspekcji, na wypłatę odszkodowań z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn nie leżących po stronie pracowników oraz na pokrycie kosztów związanych m.in. ze zmianą siedzib, tablic informacyjnych, pieczętek, dokumentów ścisłego zarachowania, symboli, zmian legislacyjnych i zakupu umundurowania.

Odpowiednie wynagrodzenie, stosowne do kwalifikacji i doświadczenia zawodowego umożliwi zatrzymanie doświadczonych inspektorów w ich dotychczasowych miejscach pracy, co jest z kolei warunkiem prawidłowego funkcjonowania systemu bezpieczeństwa żywności.

Zatrudnienie

W proponowanych do objęcia zmianą jednostkach zatrudnionych jest łącznie 9 068 osób. Na tę liczbę składa się 6 100 osób wykonujących zadania merytoryczne oraz 1 480 osób zapewniających obsługę tychże zadań i 1 488 osób pracujących w laboratoriach. Ponadto zadania urzędowe na zasadzie wyznaczeń realizowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii pełni ok. 6500 prywatnych lekarzy weterynarii. Przez pracowników obsługowych należy rozumieć w tym kontekście: kadry, księgowość, obsługę prawną, obsługę informatyczną, kierowców, sprzątaczkę, konserwatorów, portierów, dozorców, palaczy, sekretarki. Kryterium podziału na zadania merytoryczne i obsługowe jest zatem to, czy dany pracownik wykonuje zadania administracji rządowej, wynikające z ustaw i aktów wykonawczych do ustaw, czy też jego pracą są działania pozwalające innym pracownikom na wykonywanie tych działań.

LP.	ORGAN	LICZBA OSÓB ZATRUDNIONYCH M.IN. PRZY URZĘDOWEJ KONTROLI ŻYWNOŚCI			
		ogółem	w nadzorze	w laboratorium	pozostali
1.	IW	6 164	2 516 - pracownicy wykonujący kontrole terenowe 1 088 - pracownicy merytoryczni wykonujący pracę w siedzibie jednostki 510 - kierownicy i zastępcy jednostek	1 106	944
2.	PIORIN	2 261	1 569	276	416
3.	IJHARS	643	417	106	120

W odniesieniu do kwestii oszczędności finansowych, proponowana struktura organizacyjna przyniosłaby zmniejszenie zatrudnienia:

- w obszarze obsługi – o ok. 100 etatów, co spowoduje oszczędności w kwocie ok. 3.300.000 zł rocznie;

- w obszarze działalności zaplecza laboratoryjnego – o 90 etatów, co przyniesie oszczędności w kwocie 3.000.000 zł i w wydatkach materiałowych w kwocie o ok. 1.000.000 zł rocznie.

Zatem łączna szacowana kwota oszczędności z działalności w nowej strukturze wyniosłaby ok. 7.300.000 zł rocznie.

Osobom, które zostaną zwolnione w ramach redukcji etatów należy wypłacić odszkodowania z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn nie leżących po stronie pracowników.

Średnia płaca w omawianych jednostkach wynosi 2 856 zł. Wysokość odszkodowania wynosi równowartość trzymiesięcznego wynagrodzenia, więc należy zabezpieczyć kwotę ok. 1 700 000 zł.

Redukcja kosztów kontroli

Liczba przeprowadzonych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontroli w gospodarstwach rolnych, magazynach płodów rolnych, w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody, na terenach uzdrowisk i otulin parków narodowych i rezerwatów oraz w miejscach gdzie stosowanie środków ochrony roślin jest ograniczone lub zabronione wynosiła:

- zdrowotności roślin- 110.636
- obsługi eksportu – 56.904
- granicznej kontroli fitosanitarnej – 14.424

- prawidłowości przechowywania i stosowania środków ochrony roślin oraz sprzętu do ich stosowania – 19.553.

Koszt jednej kontroli (jedna osoba) wynosi średnio:

- z zakresu zdrowotności roślin - 190 zł
- z zakresu obsługi eksportu – 247 zł
- z zakresu stosowania środków ochrony roślin.
  - w gospodarstwach konwencjonalnych – 162 zł
  - w gospodarstwach stosujących Integrowaną Produkcję – 449 zł

Koszt kontroli z „cross compliance”.

- koszt jednej kontroli – 162 zł
- planowana ilość kontroli – ok. 14.000

Pełen koszt jednej kontroli IJHARS, zgodnie z budżetem, wynosi – 670 zł

Inspekcja Weterynaryjna w roku 2008 nadzorowała 222 179 podmiotów sektora spożywczego, w tym wykonano ogółem 45 339 kontroli podmiotów sektora spożywczego w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności. Ilość kontroli w gospodarstwach w 2009 roku w ramach cross-compliance wynosiła ok. 42 tys.

Pełen koszt jednej kontroli Inspekcji Weterynaryjnej w zakładzie produkującym żywność pochodzenia zwierzęcego wynosi ok. – 300 zł, zaś w gospodarstwach rolnych w ramach cross-compliance ok. – 70 zł.

Możliwość zmniejszenia częstotliwości i liczby kontroli.

W ramach kontroli w gospodarstwie jest możliwe połączenie takich czynności, jak: kontrola fitosanitarna, kontrola przechowywania środków ochrony roślin, sprzętu do ich stosowania, uwarunkowań higieniczno-sanitarnych, zagadnień związanych z identyfikowalnością produktów (tzw. traceability) i ew. nawożeniem.

Liczbę kontroli w gospodarstwie rolnym można zmniejszyć o ok. 25-50 proc. w porównaniu do tego gdyby przeprowadzałyby je ww. inspekcje osobno) równocześnie rozszerzając jej zakres o elementy z zakresu bezpieczeństwa żywności, co stwarzałoby m.in. możliwość zakazu wprowadzania do obrotu roślin i produktów roślinnych niespełniających wymagań (np. w zakresie przekroczenia poziomu pozostałości środków ochrony roślin, azotanów i azotynów, metali ciężkich, toksyn).

Liczba kontroli u podmiotów prowadzących obrót środkami do produkcji rolnej (środki ochrony roślin, nawozy, pasze, materiał siewny, itp. także uległby istotnemu zmniejszeniu, albowiem obecnie kontrole te przeprowadzają różne Inspekcje w różnych terminach, podczas gdy na ogół

podmioty te oferują do sprzedaży cały asortyment środków produkcji, których obrót powinien być kontrolowany.

Redukcja kosztów związanych z badaniami laboratoryjnymi

Struktura organizacyjna diagnostyki w PIORiN przedstawia się następująco:

- Centralne Laboratorium – ogólny nadzór w szczególności nad diagnostyką, pełnienie funkcji laboratorium referencyjnego, wykonywanie szczególnie trudnych analiz, szkolenia. Laboratorium wchodzi w skład Głównego Inspektoratu, co oznacza, że nie posiada ono żadnych funkcji zarządczych.
- Laboratoria wojewódzkie – 16, wykonywanie analiz materiałów z obszaru swoich województw
- pracownice laboratoryjne – w każdym oddziale i delegaturze – 266.

Centralna struktura organizacyjna umożliwiłaby redukcję ilości laboratoriów wojewódzkich laboratoriów regionalnych i większą ich specjalizację oraz oszczędności z tytułu zatrudnienia, zakupu urządzeń i odczynników i akredytacji. o ok. 3 mln zł.

Obecnie w skład bazy laboratoryjnej IJHARS wchodzi 8 laboratoriów. W związku z planami utworzenia Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności IJHARS przewiduje możliwość zlikwidowania 2 laboratoriów.

W obszarze wydatków związanych z utrzymaniem laboratoriów można by uzyskać oszczędności w kwocie 136.000 zł.

Struktura organizacyjna badań laboratoryjnych Inspekcji Weterynaryjnej obejmuje system, w ramach którego działają :

1) laboratoria urzędowe :

- zakłady higieny weterynaryjnej - 16 + 16 oddziałów

- laboratoria weterynaryjne wchodzące w skład innych niż zakłady higieny weterynaryjnej

jednostek organizacyjnych Inspekcji -1

- inne laboratoria zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii do wykonywania określonych kierunków badań urzędowych - 41

2) krajowe laboratoria referencyjne - 18

Wszystkie wymienione laboratoria posiadają akredytację niezbędną do wykonywania badań urzędowych na rzecz Inspekcji Weterynaryjnej.

Zakres wykonywanych przez poszczególne laboratoria badań jest uzależniony od struktury gospodarstw i ilości przedsiębiorstw objętych nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.

Utworzona struktura laboratoriów urzędowych i referencyjnych jest ściśle dopasowana do wymagań prawa wspólnotowego w tym zakresie i spełnia warunki umożliwiające wykonywanie badań na rzecz Inspekcji Weterynaryjnej.

Należy podkreślić, że zarówno metody badawcze, jak i zakres akredytacji dla laboratoriów wykonujących badania na rzecz Inspekcji Weterynaryjnej ze względu na swoją specyfikę nie pokrywają się z metodami badawczymi jak i zakresem akredytacji laboratoriów PIORIN i IJHARS.

Budowa Krajowych Laboratoriów Referencyjnych zlokalizowanych w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach, ich wyposażenie i akredytacja, a także budowa Centralnej bazy danych wyników badań laboratoryjnych umożliwiły zgodnie z prawem wspólnotowym wykonywanie zadań Inspekcji Weterynaryjnej w oparciu o akredytowane laboratoria urzędowe.

W związku powyższym restrukturyzacja laboratoriów działających w ramach systemu badań urzędowych Inspekcji Weterynaryjnej jest niemożliwa z uwagi na ciągłą ewaluację metod i technik badawczych, które prowadzone są w poszczególnych laboratoriach potwierdzających swoje kompetencje poprzez akredytację.

Należy zaznaczyć, że metody badawcze i zakres akredytacji laboratoriów IJHARS ze względu na realizowane zadania ustawowe nie pokrywają się zarówno z metodami badawczymi jak i zakresem akredytacji laboratoriów PIORIN i IW.

W związku z powyższym dalszy proces restrukturyzacji całej bazy laboratoryjnej należałoby zaplanować na okres 3 lat.

Budżet poszczególnych inspekcji określony w ustawie budżetowej na 2010 rok:

1. Inspekcja Weterynaryjna – ogółem **648.253.000 zł**,

z tego:

- w części 32 – Rolnictwo:

- w rozdziale 01021 – Główny Inspektorat Weterynarii – 10.350.000 zł

- w rozdziale 01035 – graniczne inspektoraty weterynarii – 9.420.000 zł

- w części 83 – Rezerwy celowe w rozdziale 75818,

poz. 12 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt – 257.100.000 zł

- w części 85 – Budżety wojewodów:

- w rozdziale 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych – 35.685.000 zł

- w rozdziale 01033 – wojewódzkie inspektoraty weterynarii – 109.255.000 zł

- w rozdziale 01034 – powiatowe inspektoraty weterynarii – 226.443.000 zł

2. Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa – ogółem **118.494.000 zł**,

z tego:

- w części 31 – Rolnictwo

- w rozdziale 01032 – IORiN - 11.100.000 zł

- w części 85 – Budżety wojewodów

- w rozdziale 01032 - IORiN - 107.394.000 zł

3. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – ogółem **43.046.000 zł**,

z tego:

- w części 35 – Rynki rolne

- w rozdziale 01023 – IJHARS – 16.970.000 zł

- w części 85 – Budżety wojewodów

- w rozdziale 01023 – IJHARS – 26.076.000 zł

Inspekcja	Kwota ogółem z ustawy budżetowej na 2010 rok	Udział procentowy
IW	648.253.000 zł	80,05 %
PIORiN	118.494.000 zł	14,63 %
IJHARS	43.046.000 zł	5,32 %
RAZEM	809.793.000 zł	100,00 %

PIORIN - Wpływy do budżetu państwa wyniosły w 2009 r.

- dochody budżetowe: 4.802.274 zł

- dochody własne: 7.869.260 zł

- opłaty sankcyjne, mandaty: 195.317 zł

IJHARS - Wpływy do budżetu państwa wyniosły w 2009 r.

Źródło:	Wartość w zł:
0570 Grzywny, mandaty i inne kary os. fiz.	21 250
0580 Grzywny i inne kary pieniąż. osób pr.	627 194
0690 Wpływy z różnych opłat	248 508
0830 Wpływy z usług	801 740
0870 Wpływy ze sprzedaży skład. mająt	5 345
0920 Odsetki	2 897

0970 Wpływy z różnych dochod.	35 394
2380 Wpływy do budż. części zysku	18 640
Razem	1 760 968

IW – Wpływy do budżetu państwa w 2009 r. wyniosły w przybliżeniu:

- dochody budżetowe: 4.800.000 zł
- dochody własne: 225.000.000 zł
- opłaty sankcyjne, mandaty: 1.200.000 zł

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Konsolidacja dotychczasowych struktur inspekcyjnych pozwoli w skali całej Inspekcji ograniczyć odsetek stanowisk kierowniczych oraz obsługowych, zwiększyć natomiast liczbę pracowników merytorycznych. Dodatkowe etaty przyznane zostaną na zwiększenie zatrudnienia na stanowiskach inspektorskich, na których odnotowuje się aktualnie największe potrzeby kadrowe, niezbędne do prawidłowej realizacji zadań.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana ustawa będzie miała pośredni wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii z racji połączenia trzech inspekcji wzmocni i poszerzy nadzór nad produkcją żywności oraz obejmie pełną kontrolą wszystkie wytwarzane produkty zapewniając im wysoki poziom bezpieczeństwa. Poprzez objęcie przez jedną instytucję kontroli na wszystkich etapach produkcji, obrotu hurtowego i detalicznego, zwiększy się skuteczność zwalczania nieuczciwej konkurencji wśród producentów oraz podmiotów zajmujących się obrotem produktami i artykułami. Eliminacja z rynku produktów niespełniających wymagań i deklaracji zapewni ochronę interesów konsumenta. Pełna konsolidacja służb kontroli pozwoli na kompleksowe przeprowadzenie jednej kontroli podmiotów i jednocześnie umożliwi swobodne prowadzenie działalności gospodarczej podmiotowi, bez potrzeby przeprowadzania kontroli przez poszczególne Inspekcje.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane rozwiązanie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Zakres przeprowadzonych konsultacji społecznych

Zostaną przeprowadzone szerokie konsultacje społeczne projektu z zainteresowanymi podmiotami, związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, producentami żywności – organizacjami i instytucjami branżowymi i konsumenckimi, takimi jak:

1. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
2. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
3. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
4. Krajowa Izba Lekarsko – Weterynaryjna,
5. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
6. Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich,
8. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „*Medicus Veterinarius*”,
9. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii,
10. Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych, Ogólnopolskie Stowarzyszenia Techników Weterynarii „ESKULAP”,
11. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
12. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
13. Polska Izba Nasienna,
14. Związek Twórców Odmian Roślin Uprawnych,
15. Krajowa Sekcja Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związków Zawodowych Pracowników Rolnictwa w RP, Oddział Zamiejscowy Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
16. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
17. Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin,
18. Rada Gospodarki Żywnościowej,
19. Sekcja Krajowa Pracowników Administracji Rządowej i Samorządowej NSZZ Solidarność, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
20. Stowarzyszenie Producentów Środków Ochrony Roślin,
21. Związek Szkółkarzy Polskich,
22. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
23. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
24. Polska Federacja Producentów Żywności,
25. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN,
26. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
27. Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „Solidarni”,

28. Federacja Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
29. Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych Polfarmed ,
30. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”,
31. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
32. Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
33. Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
34. Polski Związek Owczarski,
35. Polski Związek Hodowców Koni,
36. Polski Klub Wyścigów Konnych,
37. Związek Hodowców i Przyjaciół Wschodniopruskiego Konia Pochodzenia Trakeńskiego w Polsce,
38. Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków,
39. Polskie Towarzystwo Kuce Szetlandzkie,
40. Polski Związek Pszczelarski,
41. Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych,
42. Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz,
43. Polski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu,
44. Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie,
45. Polski Związek Hodowców i Producentów Gęsi,
46. Ogólnopolski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Przepiórek,
47. Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych,
48. Zrzeszenie Hodowców Nutrii,
49. Krajowy Związek Hodowców Królików,
50. Polski Związek Hodowców Królików,
51. Polska Federacja Związków Hodowców Szynszyli,
52. Polski Związek Hodowców Strusi,
53. Polski Związek Hodowców Jeleniowatych,
54. Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz,
55. Polkarma Polskie Stowarzyszenie Producentów Karmy dla Zwierząt Domowych,
56. Polski Związek Producentów Pasz,
57. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami,
58. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt OTOZ - „Animals”,
59. Fundacja „Powrót Pegaza”,
60. Fundacja „Zwierzęta i My”,
61. Fundacja Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt VIVA!,
62. Fundacja „Animals”,
63. Klub „Gaja” Stowarzyszenie Ekologiczno – Kulturalne,

64. Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt „AMICUS ”,
65. Polska Liga Ochrony Zwierząt,
66. Polski Związek Producentów, Eksporterów i Importerów Mięsa,
67. Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy ,
68. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
69. Unia Polskiego Przemysłu Chłodniczego,
70. Związek Prywatnych Przetwórców Mleka,
71. Polskie Stowarzyszenia Przetwórców Ryb,
72. Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich,
73. Polskie Towarzystwo Rybackie,
74. Związek Producentów Ryb,
75. Krajowy Związek Zrzeszeń Producentów Ryb,
76. Polska Federacja Producentów Żywności,
77. Stowarzyszenie Producentów i Dystrybutorów Mięsa Strusiego „Struś – Pol”,
78. Polska Izba Gospodarki Odpadami,
79. Związek Pracodawców Przemysłu Utylizacyjnego,
80. Polski Związek Łowiecki,
81. Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI,
82. Polska Izba Biznesu Żywnościowego,
83. Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego,
84. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
85. Krajowe Porozumienie Spółdzielni Mleczarskich,
86. Forum Związków Zawodowych,
87. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
88. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dzierżawców i Administratorów Nieruchomości Rybackich Skarbu Państwa,
89. Ogólnopolski Związek Pracodawców Rybackich,
90. Polskie Stowarzyszenie Przetwórców Ryb,
91. Stowarzyszenie Armatorów Rybackich,
92. Stowarzyszenie Rybaków Zalewu Wiślanego,
93. Zrzeszenie Rybaków Morskich,
94. Zrzeszenie Rybaków Zalewu Szczecińskiego, Kamieńskiego i Jeziora Dąbie,
95. Krajowy Związek Zrzeszeń Producentów Ryb,
96. Polskie Towarzystwo Rybackie Zakład Hodowli Ryb Łososiowatych w Rutkach,
97. Związek Powiatów Polskich,
98. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
99. Polski Związek Rolników Ekologicznych,

100. Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi Ekoland,
101. Augustowsko-Podlaskie Stowarzyszenie Eko-Rolników,
102. Zrzeszenie Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego,
103. Polski Klub Ekologiczny,
104. Polskie Towarzystwo Rolników Ekologicznych,
105. Federacja Konsumentów,
106. Stowarzyszenie Konsumentów Polskich,
107. Zrzeszenie Pszczelarzy „APIPOL”,
108. Zespół Normalizacyjny ds. Mleka i Przetworów Mlecznych przy Krajowym Związku Spółdzielni Mleczarskich - Związku Rewizyjnym,
109. Krajowa Rada Winiarstwa i Miodosytnictwa,
110. Business Center Club,
111. Związek Rzemiosła Polskiego,
112. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
113. Krajowa Rada Spółdzielcza,
114. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii: